

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului :

Pe un an ..... 4 coroane.
Pe o jumătate de an ..... 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Apare în fiecare Duminecă

Esposiția dela Sebeș.

În toată liniștea și aproape pe neobservate s'a deschis în Sebeșul-săseșc o esposiție profesională și industrială românească. Este al doilea cas la noi în Ardeal, ca meseriașii români să simțască în ei puterea și curagiul, ca să-și espună productul ales al mânilor lor privirii și esaminării publicului mare. Prima esposiție de felul acesta a aranjat-o comitetul »Reuniunii sodalilor români« din Sibiu în zilele din 2-9 Octomvrie 1892, și anume din incidentul iubileului de 25 de ani al reuniunii. Imprejurarea, că abia după 9 ani putem saluta deschiderea unei a doua esposiții industriale, însemnează de sigur, că suntem în general încă slabi și începători pe terenul industriilor. Cu atât mai mare este meritul și cinstea fraților Sebeșeni, că având în vedere folosul netăgăduit al esposițiilor au ținut ca să-și înscrie în locul al doilea numele lor în cartea desvoltării industriei române.

Deschiderea esposiției s'a făcut în ziua de Sân-Petru în prezența unei mari mulțimi de popor și inteligenți, ear' închiderea în 28 Iulie n., fiind față oaspeți și din depărtări mari.

Zilele, cât a stat deschisă, au fost zile de adevărată sərbătoare pentru ținera noastră industrie. Nu știai, ce să admiri, cusăturile, chindisiturile, țesăturile măestre, cum numai femeia română știe să le facă, sau lucrurile adevărat măestre, din toate brânșele de meserii ale meseriașului român. Străluceau ochii de bucurie și de una și de alta și nu-ți venia a crede, că meseriașii nostri să fie în stare a face astfel de lucruri, nu, căci nu-i cunoștea nimenea, și ce e mai mult, înainte numai cu 25 ani în Sebeș nu era pomenire nici de învățăcel, necum de măestri români. Cu esposiția aceasta

și-a arătat Românul forța și aptitudinea la ori-ce fel de lucru.

Dintre meserii au fost reprezentate cojocăria, păpucăria, cismăria, lăcățaria, brutăria, franzelăria, măsăria, butnăria, măcelăria, rotăria, făurăria etc.

Sərbarea închiderii din Dumineca trecută a dat privilegii să se adune Români doritori de înaintarea meserilor la poporul român din toate părțile. Și chiar împrejurarea aceasta, a fost de mare însemnătate, pentru-că prima-ora s'a întâmplat, ca să se întrunească la sfat meseriași și comercianți de ai nostri din mai multe părți, și că la aceste întruniri cuvântul l-au purtat burghezii nostri și totul pentru ei s'a făcut. Fără să esagerăm putem zice, că ziua de 15/28 Iulie a. c. a fost o zi epocală nu numai pentru Românii sebeșeni, ci epocală în viața întregului popor român din țeara Ardealului.

Dintre toate centrele românești, mai bine a fost reprezentat Sibiu, de unde a plecat o numeroasă societate alcătuită din oameni de carte mai înaltă și meseriași fruntași, însoțiți și de delegații meseriașilor din Brașov. În drumul cătră Sebeș li-s'au alăturat reprezentanții reuniunii meseriașilor din Seliște și cei ai meseriașilor din Poiana-Sibiului, cari au întâlnit în Sebeș pe frații lor din Orăștie și Alba-Iulia.

Înainte de încheierea esposiției s'a constituit un juriu pentru esaminarea și premiarea obiectelor mai distinse. Ca president al juriului a fost proclamat dl Victor Tordășianu, presidentul »Reuniunii sodalilor« din Sibiu, ear' ca raportor dl Ilie Savu, vicepres. »Asociațiunii meseriașilor« din Brașov.

Premii în bani s'au acordat din partea juriului numai ucenicilor esposanți, pe lângă condiția, ca banii să fie depuși pe numele esposantului într'un libel la o bancă, de unde să-i poată ridica numai când va fi declarat de calificat. Celorlalți esposanți li-s'au dat diplome

cu laudă și diplome simple. Cu totul au fost 110 esposanți, dintre cari 17 ucenici, 36 măestri și calfe și 57 esposante de țesături naționale de casă. Cu considerare la numărul cel mare al obiectelor de industrie de casă s'a acordat în mod excepțional un premiu de 10 cor. femeii Ioana Zaharie pentru o cămașă excelent cusută și brodată. Dintre ucenici primul premiu de 20 coroane l-a primit Filimon Giorju, ucenic faur, ear' al doilea »premiul Victor Tordășianu« de 10 coroane George Besoiu, ucenic cojocar. Suma în bani a tuturor premiilor a fost 120 coroane.

Fiind la olaltă meseriași și comercianți români din opt centre ale Ardealului, era lucru natural ca ei să se sfătuiască împreună despre cele-ce au să întreprindă pentru îmbunătățirea sortii lor.

Se întruniră deci în conferență intimă aproape 100 de burghezi români.

Ca president al conferenței a fost proclamat dl Dem. Haler, măiestru cojocar din Brașov, ear' ca notar ad hoc dl P. Dan, fost secretar al »Asociațiunii meseriașilor români« din Brașov. Conferența a durat două ciasuri și a decurs în cea mai perfectă ordine și serioșitate.

Au luat cuvântul la discuțiune reprezentanți ai fiecăruia din cele opt centre. În special au fost interesante espunerile dlui Savu, Dr. A. Fodor, Tordășianu, Dan, Tătar, Pavel. S'au luat hotăriri practice de cea mai mare importanță pentru organizarea clasei noastre de mijloc. Amintim chestia înființării unui ziar, edarea de anuare, aranjarea de esposiții și facerea unei statistici generale. Avem toată nădejdea, că hotăririle luate se vor și esecuta, pentru-că avem garanța în serioșitatea, cu care s'au urmat desbaterile.

Conferența constată cu bucurie, că ziarele »Tribuna« și »Foaia Poporului« își îndeplinesc cu multă scumpătate da-

FOITA.

Poesii populare.

Din Deda (comit. M-Turda).

Culese de Gregorlu Ceantea, învățător.

Frunză verde de trifoi
M'o ceruț la maica doi,
Unu Mercuri, unu Joi,
Unu bătrân și bogat,
Unu tinăr și sărac,
Spune-mi pușor de cuc,
După care să mă duc,
Duce-m'oi după bătrân,
Că merge ziua la fân,
Vine seara horăind,
Io-l'imbii cu de mâncat
El, de Sfântul cu-i m'o dat.
Io-l'imbii cu de beut
El m'apuoa la bățut.
Duce-m'oi după sărac,
Că merge ziua la fân,

Vine seara fluierând,
Io-l'imbii cu de mâncat
El mă ia la sărutat.
Frunză verde iarbă creată,
Cât vine mă strînge-n braț,
El în loc de a mânca
Începe-a mă săruta.

Din Budurlău.

Culese din popor de Luca Moldovan, june.

Mult m'am rugat Doamne ție,
Să nu-mi dai uritul mie,
Nu știu Doamne nu mă vezi
Tot uritul mi-l'arăți,
De om drag mă depărtezi,
Nu știu Doamne m'ai uitat
Tot uritul mi-l'ai dat,
De om drag m'ai depărtat.
Uritul și cu dorul
Tare-mbătrânesc omul,
Ear' uritul și cu jolea
Tare-mbătrânesc pe lelea,
Decât cu urit mă țuc
Mai bine trei ani mă duc,

Decât cu urit mă scol,
Mai bine trei ani nu dorm,
Decât cu urit în casă,
Mai bine cu boala 'n oasă,
De boală popa cetește,
De urit nu pomeneste,
De boală popa te scoate
Dar' de urit nu te poate.

Fă-mă Doamne, fă-mă crin
La mândruța mea pe sin,
Fă-mă Doamne calapăr
La mândruța mea în pâr,
Fă-mă Doamne vrăbjuță
La mândruța mea 'n căsuță,
Ca s'o ved eu zi și noapte
Totdeauna pân' la moarte.

Bere-aș vin cu nintă creată
Ș'aș durmî la mândra 'n brață,
Ș'aș bea vin cu rujmalin
Ș'aș durmî la mândra 'n sîn.

Hai mândro să ne fim dragi
C'amândoi sîntem săraci,

toria națională față de interesele burghezimii românești și că tot mai mult se sporește numărul acelor din inteligența societății românești, cari spriginesc pe meseriași.

Seara a dat corul reuniunii meseriașilor din Sebeș un concert bine reușit, căruia i-a urmat petrecere cu dans.

Sărbările dela Sebeș au fost un nou și mare pas în înaintarea noastră economică. Fie, ca acestuia să-i urmeze alții făcuți în toate părțile, unde Român muncește, ca cât mai curând să ne putem feriți cu o burghezime numeroasă și tare, adevăratul zid al edificiului națiunii române.

Agitațiile în Turcia. Precum spun foile grecești, **Turcii tineri**, cari lucră pentru răsturnarea stărilor actuale din Turcia, au designat ca centru al diferitelor năzuințe în cauza aceasta orașul **Muntene-grului Dulcigno**. Doi reprezentanți zeloși ai **Turcilor tineri**, beiful **Faoli** și beiful **Sahli**, cari până acum își urmau propaganda lor din insula **Corfu**, s'ar fi stabilit în **Dulcigno**.

O altă știre a ziarului atenian „**Empros**“ spune, că și „**Insurrecțiunea**“ albaneză ar fi decis, să-și transpună centrul acțiunii sale la **Dulcigno**.

Poate cu agitațiile acestea se stea în legătură următoarea știre telegrafică din Viena: Precum anunță o foaie de seară, două corăbii de războiu dela **Corfu** au primit ordinul ca să plece la țermurii albanezi pentru observații.

Consulat rusesc în Praga. De mult se discuta în presă înființarea unui consulat rusesc în **Praga**. În ministerul nostru de externe nu sânt contra acestei idei a Rusiei, numai atâta pun de condiție, ca respectivul consul să fie cetățean rus, ca eventual să poată fi expulsat de pe teritoriul monarhiei, dacă s'ar ocupa de velleități panslaviste.

Tradarea lui Bánffy. Referitor la îndrăznețul plan de introducere a absolutismului în **Ungaria și Austria**, „**Information**“ din Viena spune, că **Bánffy** a fost ferm decis să desarmeze obstrucția prin dictatură

militară. La acest plan nici chiar **Tisza** nu s'a învoit; și în urma acestei opuneri a prezentat legea poreclită după numele seu. **Bánffy** numai convins de nereușita planului făcut de **Tisza** a aderat la acea lege, după care avea să vină el apoi cu propunerile sale, despre cari numai foarte puține persoane dintre intimitii sei aveau cunoștință. Înainte de vreme planurile lui **Bánffy** au fost destăinuite, a urmat disidența și în urmă căderea lui **Bánffy**, pentru ca să vină **Széll** cu proiectele sale de împăciuire.

Demonstrație. Două vase austriace de războiu („**Kaiser Karl VI.**“ și „**Pelican**“) au plecat pe trei săptămâni în apele albaneze, unde vor vizita câteva porturi. Visita aceasta, în timpul verii e neobiceiuită și se explică așa, că vrea să fie o mică demonstrație față de espectorările unor ultraști din **Muntegru și Italia** în ce privește **Albania**.

Bulgaria nu va fi regat. Agenția telegrafică bulgară oficială declară de scornitură știrea mai multor ziare din străinătate, că **Bulgaria** se va proclama de regat și că visita marelui duce rus **Alexandru Mihailovici** ar fi stat în legătură cu aceasta.

DIN LUME.

Sêrbia.

Intre locuitorii din **Niș** și regele **Alexandru** a izbucnit un conflict constituțional. Primarul impus de regele chiamă pe toți cetățenii și-i provoacă să nu voteze pentru candidatul de scupcină **Avacumovici**, căci regele nu-l poate suferi. Cetățenii au înaintat proteste telegrafice la curte.

Noul tarif vamal german.

În „**Reichsanzeiger**“ e publicat noul tarif vamal german. Conform acestuia taxele vamale pot fi mai mici de 5 marce pentru sêcară, 5 și jum. marce pentru grâu, 3 marce pentru orz și 5 marce pentru ovês. Pentru tauri și vaci s'a

ridicat la 25, boi 12 marce pentru m. m. vie, porci 10 m. pentru m. m. vie, găini la 15, viței la 4, carne crudă la 34, unsoare de porc la 12 și jum, unt la 30, caș la 30, ouă la 6 marce, găștele 70 bani de bucată. Merele și perele proaspete, nepachetate sau importate în saci sânt libere de vamă, altmintrelea 6 marce. Struguri proaspeți 15 marce, mustul 21 marce.

Din Viena și Roma se telegrafează, că publicarea cifrelor din proiectul noului tarif vamal german au provocat un curent enorm împotriva încheierii de convenții comerciale cu **Germania** pe asemenea base absolut inadmisibile.

Burii și Englezii.

Vezând Englezii, că nici **Kitchener** nu poate înfrâna pe **Buri**, au hotărît să-l cheme la toamnă acasă și să trimită în locul lui pe generalul **Lyttleton**, un nepot de al lui **Gladstone**. **Lyttleton**, lăudăros ca toți generalii(?) englezi, ar fi zis într-o vorbire, că în **Africa** nu mai e altceva de făcut, decât să se caute mijloacele pentru de-a face posibilă conviețuirea **Burilor** cu **Englezii**. Asta-i ușor: să-i lase pe **Buri** în pace.

Generalul bur **Botha** pleacă eară în colonia engleză a **Capului**, unde va lua comanda supremă peste trupele bure de acolo.

Lordul **Kitchener** depeșează, că conform raportului generalului **Stephens**, trupa de călări a lui **Steinacker**, care se află în **Bremersdorp**, a fost silită de **Buri**, în 24 l. c. a-și părăsi poziția. Trupa fiind încunjurată și-a făcut cale cu forța printre **Buri**. Englezii au avut 10 morți și răniți.

Din Haga se desminte știrea unor ziare străine, că guvernul **Olandei** ar interveni în favorul păcii.

SCRISORI.

Dela „Reuniunea sodalilor“.

Convenirea declamatorie-că-musicală ținută **Joi**, la 25 Iulie n. c. în localitățile Reuniunii sodalilor români din **Sibiu**, cu tot năduful verii și cu tot

Ș'om trăi cu buze moi
Ca și cei cu șese boi,
Ș'om trăi cu buze dulci
Ca și cei cu șese junoci.

Din Șomfalău.

Culese de **G. C. Crăciun**, june-econom.

Frunză verde bob și linte
Descunună-mă părinte,
Eu de când m'am cununat
Nici o cină n'am cînat,
Nici o cină cu odihnă
Niciun prânz cu voe bună,
Am un câne de bărbat,
Toată ziua șede 'n sat
Și seara vine tot beat,
Vine 'n casă suflă greu,
La mine se uită rău,
Eu mă duc să-i pui de cină
El îmi trage de lumină,
Eu pe el 'l-aș întreba:
Ce, nu-ți plac bucatele
Ori ai cînat altele?
Ba de-am cînat altele,

Să mă puște puștile
Cu gloanțe de tăietei
Și cu furci de pîtrânel,
Să mor în brațele ei.

Știutu-te-a focu lele
Că la gât ești cu mărgele,
La urechi cu floricele,
Gura ți-e faguri de miere.
Hei leliță cu dor mult
Lasă-mă să te sărut,
Să mă nveț a săruta
Mândră la gurița ta,
Gura ta-i de liliac
Ș'a mea-i vai de om sărac.

Din Têrnova.

Culese de **Ianeș F. Cereșga**, soldat.

Facă cine, câte-o face
Dragostea n'o pot desface,
Zică cine câte-o zice,
Dragostea nu pot s'o strice,
Căci dragostea-i lucru mare
Ar sbura, dar' aripi n'are.

De când badea cătănește
Frunza 'n codru tot jelește,
De când badea-i dus cătana
Frunza 'n codru-i tot jălană,
Badea-i dus de-o zi de două
Mie-mi pare că-i de nouă,
Badea-i dus de-o săptămână
Mie-mi pare că-i de-o lună.

Doamna Krüger.

După-cum am spus încă din numărul trecut, bêtânul president al **Transvaalului** a primit o nouă lovitură de soarte, murindu-i tovarășa lui de viață, cu care a împărțit atâția ani și binele și răul, cu care l-a învrednicit Cel de sus.

Despre dragostea cea mare, care domnia între **Krüger** și nevastă-sa, știu să povestească **Burii** o mulțime de anecdote. Când a fost înainte de asta cu câțiva ani la **Londra**, l-a dus un cunoscut **Englez** la un teatru, unde ju-

timpul de vacanță a intrunit la câteva momente de distracție sufletească un mare număr de măiestri, sodali, d-ne și d-goare, toți spriginitori și binevoitori ai reuniunii. Intre cei de față se afla și dl Nicolae Lobonțiu, proprietar în Abrud, care petrecând în Sibiu, a ținut să se convingă prin intuițiune proprie despre isprăvile, ce reuniunea le pune la cale și despre cari aproape zilnic cește în »Foaia«. Președintele reuniunii, dl Victor Tordășianu, deschizând ședința, roagă pe notarul reuniunii dl Ioan Apolzan, să dea cetire protocoalelor ședințelor comitetului ținute dela ultima convenire încoace și aceasta cu scop, ca fiecare dintre cei ce aproape stau de reuniune, cunoștință să iee despre ce comitetul întreprinde pentru bunăstarea și înaintarea reuniunii peste tot și a măiestrilor noștri îndeosebi. În cauza congresului meseriașilor, s'au cetit articoli publicați de »Tribuna« »Foaia Poporului« și »Revista Economică«. articoli, ce bună impresiune au făcut asupra meseriașilor noștri, cari cu bucurie au trebuit să constate, că pe viitor nu mai sunt lăsați în mâna sorții, de capul lor, cum s'ar zice, ci cauza lor îmbrățișată are să fie de obștea românească.

Mult s'a insistat asupra pasului însemnat ce frații meseriași din Sebeșul sășesc l-au făcut prin aranjarea expoziției din industria profesională și cea de casă. Participanții au fost invitați să nu lipsească dela datorița de a se prezenta Duminecă la festivitățile de închidere a amintitei expozițiuni, prin ceea ce se țintește pe deoparte de a încuraja pe frații din Sebeșul sășesc, ear' de alta de a ne arăta interesul, ce-l purtăm față de lucrurile, ce se pun la cale de frați pentru înaintarea noastră a tuturor. În ce privește afacerea fondului de 20 bani, creat pentru cumpărarea casei, și care crește ca prin minune — s'a constatat cu deosebită bucurie, că la el, pe lângă Români din toate păturile sociale și de pretutindenea își îmbie obolul lor chiar și marinimosii străini de neamul nostru.

Trecuți peste partea așa zisă oficială — ședința literară (a 7-a) a fost deschisă prin corul întemeiat la biserica din suburbial Iosefin, de clericul d-nul Octavian Simțion, cor ce a executat compoziția »Ângerul a strigat«, din carea partia bariton-sollo a cântat-o vicepreședintele reuniunii, domnul George Poponea. La locul al 2-lea a urmat dl Samuil Petrașcu, sodal mäsar, declamând poezia »Românul și Sécuiul«, de V. Alexandri. Domnișoara E. G. a executat la pian 2 compoziții de toată frumșeța. Dl Emil Bobancu, culeg-tip.

cau fete, numite balerine, cari nu se prea bucură de un renume bun. Krüger e cunoscut ca om foarte moral și Englezul era curios să vadă, ce va face vëndându-se între astfel de femei. Îl întrebă deci: »Cum îți se par fetițele acestea? Așa-i că sunt drăguțe și prospetele?« Bétrânul îi răspunse: »Sulimanul (rumenelele) de pe fețele lor e foarte proaspăt, dar' mie-mi sunt mai dragi niște păpuși vechi dela una, pe care am lăsat-o în Africa, decât toate Englezoaicele voastre din teatru și afară de teatru«.

Frumoasă e și anecdota următoare: Krüger era însurat de curând. Venind călare cătră casă întâlni o biată babă, care gemea sub povara unui sac încărcat. El coborî de pe cal și puse povara bétrânei și pe aceasta pe cal până la el acasă. Bétrâna îi mulțumi zicând: »D-zău să-ți răsplătească. Ce ai făcut, n'ar fi făcut mulți. Dacă aș fi mai tinără, aș mai înțelege, dar' așa väd, că ai lucrat ca un

a cântat unele cuplete, secerând multe aplause. Tinărul sodal pantofar Nicolae Crișan, a declamat pentru prima oară poezia »Tradare«. Sodalul cismar Valeriu Grindean, acompaniat la pian de d-goara E. G., a cântat de tot frumos compoziția »Doina națională«, ce a trebuit să fie bisată. Eroul serii a fost și de astă dată deșteptul și harnicul culegător-tipograf domnul Nicolae Bratu, care ne-a predat în mod măiestru poezia »Rada«, de iubitul nostru poet G. Coșbuc, care dacă s'ar fi găsit de față s'ar fi declarat de mulțumit de felul cum domnul Bratu pătrunde spiritul ce domină în poeziile sale. Încheierea ședinței a revenit corului amintit, care ne-a transpus în sfere cerești prin cântarea compoziției »Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul«. Cu cântare sfântă bisericăscă deschisă ședința, prin asemenea cântare închisă, fie că spiritul de sfintenție să conducă întotdeauna destinele reuniunii sodalilor noștri.

Un oaspe.

Din Viena.

— Aniversarea luptei dela Custozza. —

— 24 Iulie n.

În 23 Iulie a. c. a sărbat în Viena regimentul 43 (Caransebeș) amintirea bătăliei dela Custozza, în care Români au luptat cu multă bărbăție și bravură.

Sărbarea a avut dimensiuni mari și a fost deamă de acest regiment. Ziarele vieneze: »Fremdenblatt«, »Deutsches Volksblatt«, »Reichswehr« etc. aduc rapoarte lungi despre această splendidă sărbare.

Sărbarea s'a început cu serviciu divin, celebrat de dl P. Boldea, preot militar.

Răspunsurile rituale în decursul liturgiei campestre au fost cântate (după note) foarte bine de 25 coriști sub conducerea suboficerului Magarin din Bărlighe, ear' între soliști s'a distins suboficerul Ionescu din Jupalnic.

Atât la serviciul divin cât și la petrecerile naționale, începute cu »Călușerul« și »Bătuta« jucate admirabil de 30 feciori în mândrul nostru costum național, se putea ceti pe fața feciorilor mândria națională, care a și fost răsplătită cu aplause furtunoase de publicul vienez și de un număr mare a membrilor coloniei române.

Eată ce scrie »Deutsches Volksblatt« despre această imosantă sărbare militară românească:

creștin bun«. — »Dacă ai fi fost tinără și frumoasă, n'aș fi îndrăznit să te pun pe cal«, îi zise Krüger. — »Pentru-ce? Doară nu te-aș fi măncat!« — »Tu nu, dar' asta ar fi făcut-o nevastă-meă«, îi răspunse, arătând spre doamna Krüger, care tocmai apărea zimbînd în ușa casei.

Doamna Krüger se trăgea din familia nobilă Du Plesiss, care a fost silită să părăsească sub Ludovic al XIV. Franca din cauza credinței ei. În anul 1852 s'a măritat după Krüger. Când a cerut-o acesta i-a zis: »Știu coace, coase și grijă casa«. Și într'adevăr, c'a știut »grijă« casa, căci și după ce a ajuns bărbatul ei preșident al republicei, nu purta, fără haine făcute de mâna ei. Cafeaua pentru bărbatul ei o ferbea tot singură și Krüger era foarte mândru, când spunea, că nu e femeie pe pământ, care să știe face cu puține boane de cafea o beutură așa de plăcută.

Ei au avut 16 copii și socotind și numărul nepoților și strănepoților lor,

»Aniversarea luptei dela Custozza, la care a participat în mod glorios și al 43 reg. de inf. contele Grünne, s'a ținut anul acesta din considerațiuni de serviciu numai în 23 I. c. Din incidentul acesta a fost curtea căsării Arhiducele Albrecht splendid decorată și întreaga festivitate, favorisată de un timp frumos, a avut un caracter demn. La 7^{1/2} ore a. m. a celebrat dl preot militar Pavel Boldea o liturgie, la care a asistat regimentul, compus din 95 procente Români, sub conducerea comandantilor de batalioane, majorii Müller, Stojanel și Mănoilovici, cu drapel și musică. Prezenți au fost și mulți oaspeți.

După serviciul divin a ținut preotul înaintea altarului o vorbire plină de avânt patriotic, în care, pornind dela istoria glorioasă a regimentului, a arătat, cum Români au luptat pe aproape toate câmpiile de luptă ale Europei cu bravură și credință pentru gloria patriei și pentru dinastie. A desfășurat apoi o icoană strălucitoare despre participarea regimentului la lupta dela Custozza. Cu o gloriificare plină de avânt și cu un întreit »Să trăească« la adresa Imperatorului din partea soldaților s'a terminat vorbirea inspirată de cel mai curat patriotism. Abia încetaseră urările de »Să trăească« și corul regimentului înfonă imnul poporal în limba română, pe care-l cântară toți cei prezenți. Cu o defilare splendid executată pe dinaintea comandantului de regiment, colonelul Zednic nobil de Zeldegg, s'a terminat această parte a festivității.

La 9 ore a fost întrecerea la țintă a oficerilor și a soldaților, împărțindu-se mai multe premii. Banchetul oficerilor și al oaspeților invitați s'a ținut în localitățile mesei oficerilor, începând la 1 oră d. a. În decursul lui s'au ținut mai multe toaste. Primul a fost al comandantului de regiment pentru Maiestatea Sa, care s'a terminat cu imnul poporal cântat de mușica militară. Îndată după acesta a arătat comandantul într'o vorbire mai lungă însemnătatea zilei. Apoi au fost sărbătoriți oaspeții, înainte de toți căpitanul de Metzrich, care participase la lupta dela Custozza ca sublocotenent. Într'o vorbire substanțială a descris preotul militar Pavel Boldea desul militar în lumina credinței și inspirat de un foc curat militar a dovedit, că ideea statului militar isvorește din credință. El își ridică paharul în sănătatea comandantului de regiment, a oficerilor și a soldaților. Locot-colonelul Hladisch mulțumește în numele oaspeților și dorește regimentului tot binele pentru viitor. Au mai urmat apoi un șir de manifestări.

aveau o familie de peste 100 capete. O grea lovitură a fost pentru ea, când a aflat, că Cafrii i-au ucis 16 din nepoții și strănepoții ei, și Krüger, care însuși era zdrobit de durere, s'a muncit mult până-ce a putut să-i aline încâtva durerea ei. Și în războiul pornit în mod așa de mișelesc de cătră Englezi au perdut mai mulți nepoți, căzuți jertfă pentru libertatea națiunii lor pe câmpul de luptă.

Cât de bună de inimă a fost, se vede și din întâmplarea următoare: Burii i-au făcut lui Krüger o statuă. Înainte de a fi gata, s'a rugat de artist, ca în fundul pălăriei să lase o scobitură, în care să se adune apă pentru bietele pasări.

Inima ei atât de caldă pentru bărbat, nefericiți și țeara ei, a încetat de a mai bate. Odihnească în pace!

Soldații au primit și la prânz și la cină adaos la mâncare. După amiază s'a început petrecerea populară a soldaților. Aplauze furtivoase au secerat frumoasele și jalnicele poezii populare românești, dar' de un interes deosebit pentru oaspeți au fost jocurile naționale »Călușerul« și »Bătută«, jucate de 30 de soldați îmbrăcați în haine naționale. Mulțumită li se cuvine căpitanului Filippek și locotenentului Brad, sub a căror conducere a decurs așa de frumos petrecerea soldaților.

Referitor la istoricul acestui viteaz regiment românesc, dăm următoarele:

Regimentul 43 s'a înființat în anul 1715, participând imediat la războaiele contra Turcilor, Francezilor și Prusienilor aproape pe toate câmpurile de bătăie din Europa. În anul 1789 s'a luptat cu mare bravură în armata viteazului mareșal Laudon în contra Turcilor, câștigându-și la asaltul asupra Belgradului, astăzi capitala Sârbiei, merite neperitoare. La anul 1796 s'a distins regimentul sub conducerea gloriosului beliduce Archiducele Carol pe câmpiile Germaniei, ear' în anii 1799 și 1800 în Italia contra Francezilor, conduși de marele lor împărat Napoleon I. La anul 1848 și 1849 împărțit în armata viteazului mareșal-campestru Radezki, a luptat la Santa-Lucia și Novara cu multă glorie. Laurii cei mai frumoși și-i-au câștigat însă regimentul în războiul italian din anul 1866 sub conducerea Archiducelui Albrecht, care avea o armată de 85.000 ostași așezați în cetatea și în jurul cetății Verona. Italienii sub conducerea generalului Lamarmora, aveau o armată de 218.000 soldați. După-ce Austriacii încă în 23 Iunie 1866 au ocupat aridicăturile dela Villafranca, cari predominau Custozza și Sommacompagna, în dimineața dela 24 Iunie 1866 comandă Archiducele Albrecht un asalt general pe toate liniile, în urma căruia s'a încins o luptă grozavă, care pe o căldură enormă a durat neîntrerupt toată ziua, de dimineața până la 7 ore seara. Regimentul 43 a năvălit asupra inamicului pe Valea-B'nsa și s'a luptat pe Monte-Belvedere cu atâta bărbăție și bravură, încât nu numai a învins, dar' a nimicit cu desăvîșire pe dușmanul care era pe acel munte de trei-ori mai numeros. Astfel părinții și strămoșii noștri români cari au luptat sub steagul regimentului 43 lea, au precumpenit și contribuit mai mult la strălucita învingere a Austriacilor asupra Italienilor în anul 1866. În fine Italienii trebuiră să se retragă peste Mincio, lăsând pe câmpul de bătălie 4000 de morți și 4350 de prizonieri, ear' Austriacii, între cari și mulți Români au fost 5500 morți și peste 2000 prizonieri. Nu mai puțin eroism au desvoltat bravii soldați ai acestui regiment și la ocuparea Bosniei și Herțegovinei, distingându-se între alte lupte mai mult în lupta dela Boche de Cattaro.

Esamene la sate.

Este știut de toți, că unde învățătorii populari sînt la culmea chemării lor, unde ei își fac cum se cade datorița în școală, ear' în afară au purtare bună, poporul progresează în toate privințele. Băieții, cari cercetează astfel de școale, se aleg cu frumoase cunoștințe și țeranul nostru își dă bucuros copilul la școală.

Durere însă, că sînt și învățători de aceia, cari poate la început au fost zeloși față de școală, dar' îndată-ce devin definitivii, își perd zelul și se poartă mai mult indiferenți față de școală și de cauzele învățămîntului. Acest indiferentism noi trebuie să ne silim a-l stîrpi, a-l delătura cu toate mijloacele posibile.

Și oare prin ce s'ar pute delătura indiferentismul atît de stricacios învățămîntului? Între altele și prin supravegherea mai strictă a învățătorilor din partea forurilor superioare competente și apoi apărarea de cele mai aspre mijloace ce le stau la dispoziție pentru vindecarea rîului, căci decît posturile de învățători să fie ocupate prin oameni de aceia, cari nu-și cunosc chemarea, sau și dacă o cunosc nu-și-o îndeplinesc, mai bine să nu se ocupe de loc. Atari oameni în loc de a propaga în popor binele și moralitatea, mai mult îl strică.

Nu voese să discut mai pe larg lucrurile acestea generale, ci mă voiu mărgini a arăta părerea ce mi-am format-o cu ocaziunea esamenelor publice de vară din tractul gr.-or. al Ungurașului, unde am avut fericirea de a pași pentru prima-ora în mijlocul poporului, bucurându-mă și eu de frumoasa numire de dascăl.

Mărturisesc, că eram cam îngrijat, că dascăl începător fiind, să-mi încep terenul de muncă tocmai în tractul acela, despre care se vorbea că e slab, atît în privința școalelor, cît și cu deosebire în privința învățătorilor; adevărat în tractul gr.-or. al Ungurașului.

Dar' după-ce am început a cunoaște atît învățătorii, cît și starea școalelor, am ajuns la convingerea, că lucrurile nu sînt așa după-cum se vorbea. Ear' cu ocaziunea esamenelor de vară m'am convins, că în privința învățătorilor, acest tract protopopesc ar fi unul dintre cele mai bune. Că în tot locul, așa și aici putem zice, că nu e pădure fără uscături, dar' pe cînd în alte părți uscăturile preponderază, în tractul Ungurașului ele sînt foarte rari, cari cu timpul cred că vor dispăre.

Și oare cum a ajuns tractul acesta, ca aproape toți învățătorii să-și cunoască și îndeplinească chemarea lor de luminători ai poporului?

La această stare a ajuns prin supravegherea strictă și conducerea bună și pînă-teasă a protopresbiterului Paul Roșca, care cu ocaziunea esamenelor publice de vară nisuește întru acolo, ca fiecare învățător să-și completeze cunoștințele necesare, însărcinînd o comisiune compusă din învățători cu clasificarea și aprecierea esamenelor, notîndu-se în cronica școlară, atît nota esamenului, cît și observările făcute din partea comisiei învățătoresc.

Această purcedere înțeleaptă a dlui protopop Roșca ar fi bine să o introducă și ceilalți protopopi, ca conducători ai școalelor noastre române.

Pentru de a ilustra mai bine sporul la esamene și peste tot starea învățămîntului, îmi iau permisiunea a face cunoscută reușita esamenelor publice de vară de pe anul școlar 1900/1901 din tractul acesta.

În 15/28 Aprilie s'a ținut esamenul în Gălpuia, fiind învățător Elie Podar, ear' membri în comisiunea esaminătoare Ioan Terec și Alexandru Bârsan. Succesul esamenului s'a constatat de bun.

În 27 Aprilie (10 Maiu) s'a ținut în Fizeș-Sânpetru, fiind prezenți la esamen 22 elevi și 17 eleve, ear' învățător Vasile Petrulea, membri în comisiune Alexandru Bârsan și Ioan Terec. Succesul esamenului s'a clasificat de bun.

În 29 Aprilie (12 Maiu), la orele 9 a. m. în Hida, fiind prezenți 25 elevi, învățătorul Ioan Terec, membri în comisiune Vasile Patrulea și Alexandru Bârsan. Succesul esamenului se constată de bun.

În 29 Aprilie (12 Maiu), la orele 3 p. m. în Baica, 35 elevi, învățător Ioan Terec, membri în comisiune Vasile Petrulea și Alexandru Bârsan. Succesul esamenului foarte bun.

În 30 Aprilie (13 Maiu) în Miluan, fiind prezenți 40 elevi, învățător George Dănilă, membri în comisiune Vasile Pe-

trulea și Ioan Terec. Succesul esamenului foarte bun.

În 30 Aprilie (13 Maiu), la orele 3 p. m. în Dol, fiind prezenți 51 elevi, învățător Simion Rotar, membri în comisiune Ioan Terec și George Dănilă. Succesul esamenului foarte bun.

În 1/14 Maiu s'a ținut esamenul în Cubleșul-român, fiind prezenți 22 elevi, învățător George Lazar, membri în comisiunea criticătoare: George Dănilă și Simion Rotar. Succesul esam. bun.

În 1/14 Maiu, la orele 3 p. m., s'a ținut esamenul în Dênc, fiind prezenți 64 elevi, învățător Vasile Ferghete, membri în comisiune George Dănilă și George Lazar. Succesul esamenului eminent.

În 2/15 Maiu, la orele 8 a. m., s'a ținut esamenul în Tâmașa, fiind prezenți 39 elevi, învățătorul nefiind calificat, succesul esamenului a fost slab.

În 2/15 Maiu, la 3 ore p. m., s'a ținut în Santa-Maria, fiind prezenți 16 elevi, succesul esamenului îndestulitor, învăț. Alexandru Giurișan, membri în comisiune George Lazar și Vasile Ferghete.

În 3/16 Maiu, 8 ore a. m., s'a ținut esamenul în Păusa, fiind prezenți 26 elevi, învăț. Teodor Păusan, membri în comisiune Vasile Ferghete și Alexandru Giurișan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 3/16 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Bodia, fiind prezenți 16 elevi, învăț. preotul local, ear' membri în comisiune Alexandru Giurișan și Teodor Păusan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 4/17 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Tresnea, fiind prezenți 29 elevi, învăț. Augustin Romitan, ear' membri în comisiune Teodor Păusan și Alexandru Giurișan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 4/17 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Unguraș, fiind prezenți 14 elevi, învăț. Dumitru Câmpean, ear' membri în comisiunea criticătoare Teodor Păusan și Augustin Romitan. Succesul esamenului bun.

În 5/18 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Ciumărna, fiind prezenți 22 elevi, învăț. Alexandru Gog, ear' membri în comisiunea criticătoare Augustin Romitan și Dumitru Câmpean. Succesul esamenului îndestulitor.

În 5/18 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Stina, fiind prezenți 38 elevi, învăț. Elie Rus (junior), ear' membri în comisiunea criticătoare Augustin Romitan și Alexandru Gog. Succesul esamenului îndestulitor.

În 6/19 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Jac, fiind prezenți 37 elevi, învăț. Elie Rus (senior), membri în comisiunea criticătoare Alexandru Gog și Augustin Romitan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 6/19 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Romita, fiind prezenți 18 elevi, în comisiunea criticătoare Alexandru Gog și Elie Rus (senior); succesul esamenului bun, cu toate-că învățătorul respectivei școale e absolvent numai de școalele populare.

În 7/20 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Bălan, fiind prezenți 65 elevi, Ioan Giorgia, ear' membri în comisiunea criticătoare Elie Rus și Alexandru Gog. Succesul esamenului foarte bun.

În 7/20 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Rachiș, fiind prezenți 55 elevi, învăț. Alexandru Bârsan, ear' membri în comisiunea criticătoare Ioan Giorgia și Elie Rus. Succesul esamenului s'a constatat de foarte bun.

Blînduțul.

Boalele copiilor

și
mijloacele casnice de îndreptare.

Sunt multe boale de copii, ca și la oamenii mari, de puțină greutate, când nu este lipsă mare de chemarea medicului. La boalele grele este lipsă de medic, pentru-că fără el, boala poate deveni periculoasă; la cele ușoare chemarea medicului este de prisos, ca să nu zicem păgubitoare pentru familiile mai sărace. Atunci? Să se întrebuinteze mijloacele de vindecare, pe care le poate avea la îndemână ori-ce muritor.

Chiar în cazurile în care ar fi un început de boală grea, tot este mai bine de încercat unele medicamente casnice, decât să se aștepte prea mult până la venirea unui specialist. Așa și cu boalele ce se observă la copii mai mici și mai marișori.

Încă din cea mai mică copilărie se observă la unii copii un caracter de nerăbdare și aceasta ca o stare bolnavicioasă: boala aceasta se desvoaltă și se transformă în cârtire, în ambiție de a domina asupra altora și în genere într'o stare de nervozitate mare.

La aceasta trebuie să se observe cum se joacă copiii, pentru că boala aceasta are loc numai dacă se află mai mulți copii la un loc. Dacă răul crește, atunci se va întrebuinta și vr'un mijloc de contrazicere; în cel mai rău caz ajută o frecare cu cenușă nearsă de alun ori de bambus.

Unii copii se arată dimineța somnoroși, cu toate-că au dormit destul de bine noaptea. Pentru a-i scăpa de această boală, ajută un burete udat în apă rece cu care copiii trebuie frecăți pe față, după împrejurări chiar mai târziu, și luarea straiului ajută câte-odată. La copii mici se arată somnolența chiar în cursul zilei, când nu trebuie luată ca boală, mai ales la copii mai mari, în acest caz avem a face cu lenea ori cu frigurile de lene; și această boală se vindecă lesne dacă pacientului i-se dă ceva de mâncat până-ce lucrul nu este isprăvit. Mijlocul acesta de vindecare este destul de vechiu, căci apostolul Paul zice: »Cine nu vooște a lucra,

acela nu se cuvine să mănânce!« În anii de mai târziu această boală, dacă nu se vindecă la vreme, se poate transforma în friguri de școală. În acest caz se restrânge mâncarea pacientului; câte-odată se întovărășesc în mersul seu la școală; adesea lovește acest rău un copil pe neașteptate pe drumul către școală; recomandă apoi pe copilul seu bolnav unei observări deosebite din partea profesorului.

Murdăria prea mare este un rău, care poate servi în paguba nu numai a copiilor, ci și a părinților și aci este însă leacul. Pune pe micii pacienți ca să curețe singuri murdăriile de pe cio-rapi, șorțuri sau batiste etc. La început, unde aceasta este nou, va face-o bucuros, curând însă lucrurile se vor schimba; totuși dacă pacientul vede, cum frații sei se joacă pe afară, ear' el nu, leacul va urma. Puțină deridere din partea camarazilor sei nu păgubește de loc. Revine pacientului boala, își murdărește hainele înainte de vreme, atunci se recomandă a-l lipsi de plăcerile pentru care muma-sa îl făcuse curat, pentru că nu trebuie să fie bolnavi între sănătoși, mai ales nu în haine murdare.

Încăpăținarea, care se transformă adesea în capriciu, neascultarea și ne-supunerea, o vindecăm prin sfaturi prietenești. Nu ajută bastonul »delicat«, atunci va suferi ceva neplăcut ori »durere« în forma nuielii. Acest mijloc casnic s'a experimentat totdeauna.

O boală rea este limbuția și minciuna. Aci este exemplul bun cel mai eficace mijloc. În cazuri mai grele trebuie să oprești pacientului vorbirea pe un timp oare-care, pentru-că trebuie cruțată limba ca un membru bolnav. Copilului i-se va spune apoi că cel-ce minte nu este crezut nici când spune adevărul, deci face rău dacă nu vorbește numai aceea ce este adevărat.

O boală, mulțumită Domnului, se găsește la copiii noștri mai rar; dar' trebuie totuși amintită. Ea este brutalitatea și plăcerea de-a chinul. Aparițiunile cele dintâi ale acestei boale se vindecă după cuvintele: »Cu ce păcătuește cineva, cu aceea se pedepsește«, sau »ceea-ce tu nu vooști, ca să 'ți-se facă, să nu faci nici tu altuia«. La această

boală trebuie deșteptată durerea la un oare-care loc al corpului, care este prea cunoscut spre a-l mai aminti. Cum ar pricepe altfel pacientul adevărul cuvintelor: »nu tortura un animal pentru plăcere, căci el simte ca și tine durerea!«

Contra obiceiului de a nu mânca din unele mâncări, trebuie observat din ce motive nu mănâncă pacientul. În unele cazuri este de ajuns dacă bolnavul va mânca cât de puțin din mâncarea din care refuzase altă-dată. Dacă însă pacientul nu vooște a mânca pentru cuvinte de gust, atunci i-se va da altă mâncare numai după-ce va mânca din aceea pe care o refuză. Se repetă felul de mâncare și la prânz și seara și boala se va lecu.

Lăcomia, care poate duce la furt, se vindecă prin aceea, că se ia copilului ocaziunea de a căde în această boală. Așa d. es. nu se lasă în calea copilului cutia cu zahăr și în general se ia din calea lui tot ce ar putea lua, căci atunci boala se duce tot așa de repede cum a și venit.

Nemăsura în mâncare trebuie să se trateze după cuvintele: »Păstrează măsura în toate lucrurile«. Oprește de câteva-ori pacientului aceea ce știi că-l duce la boală și nu te lasă să fii convins de rugăminteia lui. Cum îți va vedea tăria, se va lipsi de plăcerea de a mai cere.

Copiii căzuți în mândrie trebuie a-i considera ca bolnavi și ca atare a-i trata.

Pe unii ca acestia să nu-i curăți peste măsură, nici să le dai cele mai bune haine. Numai așa se vor vindeca de boala de a crede că mica lor persoană este punctul mijlociu al notei lumii.

B.

Înstrăinarea portului național.

Fericit e acel popor care își iubește limba strămoșească, care ține mult la obiceiurile, datinile și portul moștenit dela străbuni.

Acel popor înaintează, nu e desconsiderat de nime, căci e la culmea chemării sale și servește de pildă altor popoare.

Noi Românii cu sfințenie am ținut și ținem la limba noastră strămoșească, mii de ani am luptat și mai luptăm pentru ea, obiceiurile și datinile noastre, cari pentru noi, în

IOAN ISTEȚUL.

— Legendă —

de

V. A. Urechia.

(Urmare).

Ioan Istețul abia plecă dela casa căpitanului și întâlni un chervan, care mergea cu marfă la bălcu la Rîmnicul-Vălcii. Se învoi Ioan să dea un leu și să-l ia de-a călarele, pe cărâmpii din dărăt. De, nu tot omul poate dispune de o butcă, de o caleasa... Mai merge omul și mai așa; destul că și cruța Ioan cismele, putea el să și mai bătogască cele părți moi de hurducăturile chervanului.

Și merse și merse chervanul! Trecu și de Pitești cei pitii la Gura văii; trecu și de Curtea-de-Arges... Când eată calea apucată pe dealuri mari, prin codri deși, în miez de noapte.

— Fă din drumul mare, Noaptea, pe cărare!
Iși zice Ioan Istețul, și sărind de pe cărâmb:

— Apuc eu pe aci, strigă către chirigiu. Oi aștepta chervanul în virful dealului.

— Ești nebun, mă? — strigă chirigiu; — ciobanii și caprele abia se cațără pe acolo!

— Fă din drumul mare, Noaptea pe cărare! zice — în gândul seu Ioan. Și apucă pe cărarușă ce abia se zărea la lumina lune și a stelelor.

Și haide! haide!... până-ce răsbi prin stânci și tufișuri în muchea dealului, de eși ear' la drum. Acolo aștepta Ioan mai bine de două ciasuri, până-ce auzi scârțâind jalnic roțile chervanului care se apropia.

Dar' care nu fu groaza și mirarea lui Ioan, când văzu pe chirigiu cu capul spart, însângerat și pe cei doi negustori, stăpânii marfei, bătuiți măr, plini și ei de sânge!

La întorsătura drumului chervanul fusese încunjurat de o ceată de hoți, cari prădară pe bieții oameni de marfă

și de banii din pungă și-i bătuseră și-i stălciseră de-i lăsaseră abia cu viața!

Ioan Istețul plânse de bucurie, cugând cu recunoștință la căpitanul seu, al cărui sfat îl scăpase de soartea tovarășilor sei de drum.

De frică însă să nu pată și el mai încolo soartea celorlalți, — căci era încă noapte adâncă, — cum dete de o cărcimă, în cale, se pogori și rămase de chervan, voinde să poposească până la ziuă, sub coperământ de creștin.

— Toc! toc! toc! Bate în ușa casei și un om cu un chip nu prea de Doamne ajută deschide, fiind în mână un opaiț fumegător.

— Bucuroși la oaspeți? — zice Ioan, cam cu jumătate de gură?

— Întră! — răspunde nu prea cu blând graiu, omul cu opaițul.

Ioan cât văzuse mutra aceluia, ar fi fost gata să nu se mai despartă de chervan, dar' acesta era acum hăt, de-

aceste vremuri grele, sînt o mîngîiere sufletească, încă le iubim.

Ce privește însă portul nostru național, și Ardelenii și Bănățenii am început să-l instrăinăm, ceea-ce se observă mai cu seamă prin părțile de meazăzi ale Bănățului.

Imprejurarea aceasta e un rău foarte mare, căci portul strămoșesc al unui popor, din toate punctele de vedere, e de însemnătate foarte mare.

Și la noi cu atât e mai trist și dureros aceasta, căci sîntem în inima falnicului Bănat românesc!

Strămoșii noștri erau foarte cruțători, ei, deși atunci rodul pămîntului era cu mult mai bun decît acum, tari erau în credință, nu se lăsau să fie seduși de nime, cu mare băgare de seamă dădeau crețarul din mîna.

La ei în toată casa după miezul nopții răsboiul se auzia sbătînd, suveica veselă sălta prin bătătură, fusul dela furcă voios se suceau, parcă cânta vremurile bune de atunci, rischitorul într-una se întorcea.

Așa își făceau ei îmbrăcămîntea trebuincioasă, și nu cumpărau cu bani scumpi flecurile jidovești.

Noi? E mare, foarte mare, deosebirea dintre noi și strămoșii noștri.

Noi ne vindem grătul și cucuruzul Jidaniilor, până nici n'a răsărit.

Cu acești bani nenorociți apoi cumpărăm marfa rea jidovească. Ear' dacă n'avem bani, mergem și luăm pe datorie, plătind atunci îndoit, ba chiar și întreit marfa cea rea.

Voiu arăta modul, cum se instrăinează sau mai bine zis, cum se batjocorește frumosul nostru port românesc în comuna mea natală, în Petrovasila.

Petrovasila e o comună frunțasă și bogată, poate cea dintăiu comună frunțasă și curat românească în Bănat. Are mai mult de 6000 de locuitori.

Oamenii sînt foarte sirguincioși, muncesc din zori de zi, până seara târziu.

Durere însă, că nu știu să prețuiască în destul rodul crunt al muncii lor.

Și acest rău mare numai din neștiință provine.

Cheltuesc sume foarte mari de bani pe nimicurile din dugheanuri, cu cari batjocoresc portul strămoșesc.

Greșeala aceasta mare, atât din punct de vedere național, cât și economic e numai

parte. El intră deci în tinda căsii, și din tindă în cămara dela dreapta, zicînd în gând »Tatăl nostru« și se așeză lînga vatra unde cărcîmarul frigea o bucată de iepure. Cât pe ci era să întrebe Ioan, de nu-i e teamă cărcîmarului să locuiască singur așa de departe de Rîmnicul-Vălcii, singur, în mijlocul codrilor, dar' își aduse aminte de sfatul căpitanului: »Nu-ți băga lingura unde nu-ți ferbe oala. Cată-ți de treaba ta!« Ioan întrebă deci numai de nu 'i-se poate da ceva de mâncat?

— Eaca, frig iepurele ăsta. Vei îmbuca cu mine din el...

Când friptura fu gata, omul de gazdă puse o mesită rotundă lînga vatră, apoi merse la un colț al cămerii, deschise o ușă ca de pivniță și strigă cu un glas poruncitor: —

— Sue! vino!

Ioan nu era isteț, dar' nici fricos nu era. Totuși simți pîrul măciucă în virful capului, auzind graiul omului că-

spre rîul lor și spre folosul altora. Eată pe ce cheltuesc banii:

Fetele mari, în loc de cătrînte dinainte, poartă șorturi de pliș cu 8 fl., de zlată cu 6 fl., de mătășă cu 3—4 fl.; cheutușă de mătășă cu 5 fl., brăciră de aur cu 4—5 fl., opreguri cu 6 fl., aur pe cap de 2 fl., pe piept ear' de 2 fl. Mai poartă și bani de argint (acum coroane, mai nainte purtau taleri) pe cap și la grumaz și sirme (pantlici) de mătășă în cap până la 5 fl.

Ciupăgarile și poalele de sîrbători sînt din pânză gătita la fabrică (șifon), mînecele ciupăgarilor sînt lucrute cu flori de aur, la ce numai aurul constă dela 7 până la 10 fl.

Nevestele poartă minții până la 26 fl., cărpe mari de mătășă în cap până la 10 fl., căite de aur pe cap până la 13 fl. Apoi și la ele ciupăgarile și poalele sînt din pânză dela fabrică, și-s lucrute cu flori de aur, și ele poartă șorturi, apoi bani la piept și pe cap.

Nu-i aceasta o risipă foarte mare, care pe noi ne sărăcește, ear' pe alții îi îmbogățește?

Vai! ce deosebire mare e între un șort gătît la fabrică și între o cătrîntă impuiată la răsboiu.

Șortul e scump, e ca ars, căci e de mult gătît, nu lasă omului nici o impresie cînd se uită la el, pe cînd o cătrîntă impuiată la răsboiu — pe cari Petroviceele știu să le împuiască așa de frumos — e ca o floare frumoasă, se stai și numai să o privești, se nu-ți mai iai ochii dela ea.

Apoi ce deosebire e între pânza dela fabrică și între cea țesută la răsboiu.

Pânza dela fabrică e făcută de zeci de ani, e putredă, căci de vremea multă a învechit. Pânza țesută la răsboiu însă e cu mult mai trainică, apoi mai frumoasă, căci cînd o gătîm, știind că pentru noi o gătîm, căutăm că cât mai bine să fie țesută. Celor dela fabrică însă nu le pasă de aceasta, căci nu o gătesc pentru ei.

Atunci pentru-ce dăm noi banii noștri căștigați cu atîta sudoare pe acele șorturi rele, de ce cumpărăm acea pânză slabă și învechită, de ce nu împestrim noi mînecele ciupăgarilor, nu să le facem cu flori de aur?

(Va urma).

tră nu știu cine din pivnița de sub cămară.

— Acu-i acu!... gîndi Ioan; s'a sfîrșit de mine!... Și mai mare ajunse groaza lui, cînd zări eșind din pivniță un schelet groaznic, abia coperit cu niște zdrențe, cu ochii stînși în fundul capului, cu pîrul încălțit, nepieptenat și privind la Ioan, cu spaimă. Era o femeie, care căuta să se învelească cît putea mai bine în zdrențele ce-i acoperea trupul, stînd lînga ușa secretă pe unde se urcase în cămară.

Cît pe ci să întrebe Ioan Istețul — după-ce se mai liniști — cine era acea nenorocită de femeie și de ce era ajunsă în așa ticăloasă stare; dar' își aminti de fatul de al doilea al căpitanului și puse gard de tăcere împrejurul buzelor sale.

Acum gazda pofti pe Ioan la masă. Se puseră să cîneze: cel întăiu foarte liniștit, ear' cestui din urmă bătîndu-

PARTEA ECONOMICĂ.

Trebuința unei statistice economice.

»Revista Economică« din Sibiu, organul băncilor românești dela noi, publică în numărul 26 sub titlul de sus un articol, pe care pentru marea lui însemnătate dovedită prin cuprinsul lui, îl publicăm și în foaia noastră. Și pînă-cînd s'ar lua vre-o măsură în direcțiunea aceasta, preoții, învățătorii și ceilalți inteligenți ai noștri dela sate pot să înceapă lucrările în direcțiunea aceasta. Greutate, dacă peste tot este iertat să vorbim de greutate, vor ave numai în anul întăiu, avînd în anii următori numai să îndrepte datele după schimbările, ce s'ar face.

Ce privește în special greutatea de-a afla, cît pămînt se află în mîni românești, nu e așa de mare în cele mai multe comune, căci se poate ușor afla din coalele de posesiune aflătoare la fiecare primărie.

Acum pe vacanțe ar fi timpul cel mai potrivit, ca în special învățătorii noștri să dea o nouă dovadă despre rîvna lor pentru binele poporului, pe care nu se pot mulțumi cultivîndu-l numai în școală.

»Noi, Românii din Ardeal și Ungaria, purtăm o luptă din cale afară grea pe toate terenele vieții. Lupta devine tot mai năprasnică din zi în zi, și sîntem amenințați cu cîtropire pe întregă linia. Pericolul este cu atât mai mare, cu cît ne-am angajat la luptă fără a ne fi pregătît cu un plan general cît de primitiv, ca în chipul acesta să știm barem aproximativ: care e situațiunea noastră și ce putem?»

Desconsiderarea datelor statistice din partea unui popor se poate foarte bine asemăna cu nesocotirea forțelor proprii din partea unei armate angajate în luptă. Este mai pe sus de ori-ce indolentă, că armata, ale cărei împrejurări nu sînt studiate și cunoscute de conducătorii sei înainte de începerea răsboiului, are să sufere desastre, să fie nimicită, sau robită. De aici vine, că toate datele privitoare la oștirea unei țări sînt adunate de cu bun timp cu cea mai mare îngrijire, se iau măsurile de lipsă ca personalul trebuincios să fie recrutat și instruit la perfecție, să nu lip-

'i-se inima rău și amîndoi tăcuți ca peștele.

Gazda arunca din cînd în cînd bieteii cîte o bucătică de pîne și vre-un os de iepure, pe care nenorocita le sfășia cu mare poftă.

Sfîrșindu-se cina, gazda se ridică, dete un ghiont scheletului de femeie de o băgă ear' în pivniță și închise ear' ușa tainică, cu zăvorul ce avea pe dinafară. Apoi se așeză ear' liniștit lînga vatră.

Ear' îi veni lui Ioan pe virful limbii pofta de-a întreba gazda de ce căznea atît de rău pe acea biată mîiere, dar' pe loc își aminti de sfatul căpitanului și-si înghiți scuipatul noduri, ca să nu-i scape vorbă din gură.

Se culcară apoi și gazda și Ioan. Dar' pas deînchide ochii după cece a văzut bieteii Ioan!... Cât roțile de moară stătură holbați ochii lui toată noaptea, și inima lui bătea, bătea, ca frunza de plop la adierea vîntului... De!

sească arme și munițiune, cetățile și anumite puncte strategice să fie îndestul de întărite și provăzute cu toate cele necesare, ca astfel la sosirea pericolului să se poată face rezistența sau atacul — cu șanse de izbândă.

Aceleași studii și aceleași preparative de luptă — ca și în chestia armatei — se fac și în toți ceilalți rami ai vieții publice. N'avem decât să luăm a mână o conscriere a populațiunii din țeara noastră sau din altă țeară, ori cutare raport despre activitatea guvernului, și ne vom convinge cu câtă îngrijire sunt adunate, studiate, grupate și exprimate în cifre chestiile agricole, industriale, comerciale, financiare, de comunicațiune, de justiție și administrație, deasemenea cele bisericesti, școlare, etc., cu un cuvânt tot ce prezentă un interes oare-care pentru progres.

În state cu populațiunea mixtă, cum e și statul nostru, diferitele naționalități nu se pot nici-decum dispensa de o statistică a lor proprie, în care să se reoglindeze situațiunea lor reală, cu toate părțile ei bune și rele. De sine urmează, că nici noi, Români din această țeară, nu ne putem dispensa de o astfel de statistică, care să ne fie ca o busolă în calea spre progres, și în hărțuile și luptele ce zilnic trebuie să purtăm.

Firește, că unii rami ai vieții noastre publice nici până acum n'au fost neglijați.

Consistoriile fac la anumite perioade statistica credincioșilor din eparchiile lor, constatând: numărul celor născuți, căsătoriti și morți; mai departe adună și întocmesc date neapărat necesare cu privire la toate împregiurările bisericesti, școlare, fundamentale, etc.

Institutele financiare adună și publică toate datele privitoare la chestiile financiare proprie.

Asociațiunile noastre culturale deasemenea adună și publică date privitoare la viața și activitatea lor.

Și cu atâta am sfirșit-o.

N'avem o icoană barem cât de pa-lidă a situațiunii noastre generale agricole, industriale și comerciale; astfel că pe aceste terene domnește o întunecime adevărat egipteană.

nici nu știi când o să se scoale gazda de pe lavița, unde se prefăcea poate că forăie prin somn... O să cheme din pivniță cine mai știe câte scheleturi și să stringă de gât pe Ioan... Brr!... Câte cruci făcu Ioan în noaptea aceea numai unul Dumnezeu știe!

Începuse acum a se mijli de ziua. Lumina zorilor se străcura roșetică prin ochiul de geam spart așezat în un colț al burdahanului întins pe mica cercevea a unicei ferestruice a camerei.

— Minune!... Nu m'a omorât!... —

Își zicea Ioan, care cum prinse ochiul seu deștept, de știre c'a sosit ziua, se grăbi a se scula și a se găti de plecare.

— Cum ai petrecut noaptea? — întrebă gazda.

— De minune!... Bogdaprosti!...

— Te duci mulțumit dela mine?

— Cât se poate de mulțumit... Bogdaprosti!...

— Nu 'ți-s'a părut nimica... ciudat... în casa mea?

Această întunecime s'ar pute im-prăștia numai prin lumina unei statistici, ce am întreprinde noi de noi, servind cu chipul acesta interesele noastre economice de toate categoriile.

Facerea unei statistice de această natură n'ar fi nici-decum ușoară. Recunoaștem că, în amestec fiind cu alte nații, unele date de supremă importanță în multe locuri nu le-am pute erua. E aproape imposibil să eruăm cu ajutorul personalului ce ne stă la dispoziție: câte jugere de pământ sunt în posesiune românească, și în special câte curți, grădini, agri, fânețe, pășuni, păduri, vii, etc. Tot așa de greu ar fi să aflăm: cu câtă datorie este împovărată proprietatea românească, etc.

S'ar pute însă erua fără prea multă greutate partea precumpenitoare a împrejurărilor noastre economice.

Dăm în cele următoare un proiect de chestionar asupra datelor, ce ar fi să se culeagă. (Va urma).

PORUMBII.

(Urmare și fine).

Porumbii se nutresc cu tot felul de semințe și boane. Ca să le meargă bine trebuie să aibă apă destulă, care să fie tot proaspătă. Apa să le-o dăm în vase de fer, afară de porumbar încă să aibă loc de scaldat în vase mai mari. Porumbii tineri se nutresc cu materii închegate din gușa părinților.

Porumbii pe lângă nutrământ bun și apă curată nu se îmbolnăvesc ușor; îmbolnăvinduse, se vindecă greu. Spre încunjurarea morburilor trebuie să fim cu băgare de seamă, ca porumbii să nu sufere: să aibă aer bun, curățenia, mâncare și beutură de ajuns.

Soiul cel mai vechiu este porumbul de stâncă, dela care se trag toate celelalte soiuri. Cel mai interesant soi u e al porumbilor de postă.

Cultura acestora s'a început în Belgia, unde se află în număr mai mare; Belgiei 'i-a urmat Franca, ear' în timpul mai nou Anglia și Germania. În țările acestea se fac în toți anii întreceri cu acest soi u de porumbi. La noi încă se lățește în continuu prăsirea porumbilor de postă, ceea-ce se poate

mulțumi îndeosebi ministrului de războiu comun, care escrise concurse pentru întreceri.

În Belgia s'a constituit mai în fiecare comună câte o reuniune pentru ținerea și instruirea porumbilor de postă, ear' în Bruxella apare o gazetă specială pentru prăsirea porumbilor de postă.

Parisienii cu ocaziunea asediului din 1870/1 au trimis corespondențele lor, partea cea mai mare prin porumbi. Se înțelege, că literile erau așa de mici, încât puteau espeda într'o peană de găscă prinsă de penele din aripi, mai multe epistole.

În timpul din 23 Septemvrie 1870 până în 28 Ianuarie 1871 s'au espedat din Paris 64 de baloane, dintre cari cinci au ajuns în mâna inamicului, două au căzut în mare, ear' celelalte toate au ajuns la destinațiunea lor. În aceste 64 baloane s'au espedat 363 porumbi de postă, cari cea mai mare parte s'au reintors eară la Paris, încărcăți cu epistole.

Porumbii au o memorie foarte bună: căci și după mai mulți ani își recunosc locuința lor cea veche, tocmai ea și rândunelele. Sborurile de probă se fac în Belgia în Maiu și Iunie.

În timp de războiu porumbii acestia sunt foarte folositori, fiindcă prin ei se pot comunica știrile cu iușală. Armata noastră încă are stațiuni de porumbi de postă. Avem și o reuniune »Columbia«, care se ocupă mai intensiv cu prăsirea porumbilor și organizează întreceri cu ei.

Porumbii cei mai mari și mai grași se află în Malta, Florența și Modena; acestia au carne foarte gustoasă și se apropie în mărime de găinile comune.

Reghinanul.

PROSPECT

pentru înființarea unui institut de economii și credit, societate pe acții cu numele »Bănățanul«, în comuna Coștei (Kustély).

Sub numele:

„Bănățanul“

se întemeiază un institut de economii și credit, societate pe acții în comuna Coștei

— Ian' fugi încolo, omule! Ce să 'mi-se pară ciudat?

Gazda se aruncă asupra lui Ioan...

Nu vă întristați, oameni buni... Nu spre a-l gâtui se aruncă gazda pe Ioan, ci spre a-l cuprinde în brațele sale, cu dragoste: — Nu te teme, omule, îi zice gazda, cu lacrimi de bucurie. Lasă-mă să te îmbrățișez, că dumneata ești omul care-l caut de patru ani de zile, dumneata ai adus pacea în casa mea; dumneata ai mântuit două suflete!... Vrei, zici să-mi plătești pentru găzduire? O nu! nu sunt în stare eu să-ți mulțumesc pentru binele ce 'mi-ai făcut!...

Graiul cărcimarului era atât de blând, că Ioan Isteful se liniști și-l lăsă să-l îmbrățișeze. Dar' tot nu pricepea Ioan, ori-cât de isteț era, de ce atâta dragoste pe el? Cum mântuise el două suflete? Dar' să întrebe tot nu voi, că era sfatul al doilea al căpitanului, ca o strajă neclintită pe buzele lui.

Noroc că gazda îl domoli, povestindu-i cele-ce urmează:

— Muierea mea și eu trăiam în pace și liniște, colo, la Rîmnicul-Vâlcoii. Numai începură a se amesteca în căsnicia noastră vecinele noastre. Cumătra Măriuța zicea așa de mine, cumătra Gurălia șopotea așa de muierea mea... Azi una, mâne alta... 'și-a băgat dracul coada între noi, de nu mai aveam zi bună de traiu. Veni treaba, că nevasta mea nu mă mai suferea cu vederea și într'o zi pusei mâna pe un răvaș ce-i adusese o altă cumătră dela un pușcă'n lună, notar dela un sat vecin... Înțelesei că nu era departe să-mi puie flori la ureche. Atunci aproape turbat de mânie, am jurat la icoana Maicii Precestei să mă răsbun de ea și să ucid pe toți, cari se vor mai amesteca în trebile casei mele, până la ziua când voi da de un om al lui Dumnezeu, care să nu se amestece în trebile altuia, ci să-și caute numai de ale sale. M'am mutat în codru aci; 'mi-am

(Kustély), comitatul Timiș, cercul politic Vêrșeț, pentru a promova spiritul de economisare în poporul țeran și ai procura creditele necesare.

II.

Institutul se întemeiază pe timp de 50 ani cu un capital de 50.000 coroane, adică: cincizeci mii coroane, împărțit în 500 acții, în valoare nominală de 100 coroane.

III.

Subscrierea acțiilor se încheie cu 1 Decembrie st. n. 1901.

IV.

La subscriere este a se plăti 10% din valoarea nominală a fiecărei acții, adică 10 coroane și câte 2 coroane spese de fondare.

După adunarea generală constituantă la 30 zile este a se plăti 20%, adică 20 coroane de fiecare acție.

Restul capitalului se va plăti:

- la 1 Noembrie 1902 st. n. 20%, adică 20 coroane;
- la 1 Noembrie 1903 st. n. 25%, adică 25 coroane, și
- la 1 Noembrie 1904 st. n. 25%, adică 25 coroane.

V.

Pentru ratele nesolvite la termenul fixat se plătesc 6% interese de întârziere, rămânând fiecare acționar în obligație față de societate, conform §§-ilor 153 și 170 din legea comercială.

VI.

După încheierea subscrierilor și solvirea primei rate se vor elibera titluri provizorii, în cari se vor cuita ratele solvite. Acțiunile se vor estrada numai după solvirea întregii valori nominale, pe lângă restituirea titlurilor provizorii.

VII.

La cas dacă se vor semna mai mult de 500 acții, se va efectua reducerea prin sortire, care se începe la subscrienții ce-au semnat mai multe acții.

VIII.

Membrii fondatori își rezervă dreptul de-a alege prima direcțiune, pe cei

închis muierea colo în pivniță, unde stă de patru ani... Tot în pivniță am îngropat pe toți cei cari au venit în casa mea și s'au amestecat în trebile mele. Și pe dumneata te-aș fi sugrumat și îngropat, colo în pivniță, de te-ai fi amestecat în trebile mele, de m'ai fi întrebat despre lucruri ce nu te privesc!

Și pe când Ioan rămăsese ca înlemnit între groaza ce-i insufla gazda lui și între primejdia, din care îl mântuise sfatul căpitanului, cărcămarul merse la gura pivniței, o deschise și cu blândă vorbă strigă: Vîno, iubita mea, vîno! Că oată ești iertată... s'au sfîrșit necazurile tale și ale mele!... Sînt deslegat de jurămintul ce am făcut la Maica Frecestă. Nu vei mai sta închisă în pivniță și în zdrențe învîlitate... Ne întorcem la Rîmnicul-Vălcii, în căsuța noastră. O să dau foc cocioabei aștia blăstămate!

Și arătarea eși din pivniță, plângînd de bucurie. Și gazda lui Ioan

trei ani dințaiu, conform §-lui 183 din legea comercială.

IX.

Toate solvirile de rate și spese de fondare până la constituirea societății, sînt a se face la mîna domnului paroh Avram Corcea în Coștei (Kustély).

(Compus și edat în conformitate cu §-ul 150 al legii comerciale în vigoare).

Dat în Coștei (Kustély), la 27 Maiu (9 Iunie) 1901.

Membrii fondatori:

Avram Corcea, par. ort. rom. și propr.	Patrichie Rămneanț, învătător.
Nicolae Corcea, comerciant și proprietar.	Dimitrie Bragea, proprietar.
Ioan Jimbranu, proprietar.	Pau Pich, proprietar.
Simeon Urehanu, comerciant și proprietar.	Chirilă Țera, proprietar.
Toma Meogan, comerciant.	Iosif Maleta, proprietar.
Ioan Maleta, proprietar.	Chirilă Panța, rotar.
Iova Maleta, proprietar.	Avram Țera, proprietar.
Ioan Liuba, proprietar.	Ioan Galta, proprietar.
Petru Petrovici, măsar.	Avram Oșteanu, proprietar.

SFATURI.

Curățirea obiectelor de aramă și bronz. Peste tărițe de grâu turnăm apă ferbinte, lăsăm să se umfle până se face un cir gros; după-ce s'a răcit adaogem puțin ulei și legăm oala bine la gură. Când curățim obiectul, luăm din cirul acesta, cu care-l frecăm, folosind la urmă și prav galbin de curățit. Vasele tractate în felul acesta se țin timp îndelungat curate.

Carnea de vînat e mult mai nutritivă ca cea dela animale domestice, conținînd 25-28% albumin. Cea mai bogată în albumină e cea de cerb, apoi cea de căprioară. Ca să-i tragem folosul, trebuie și pregătită cum se cade.

scoase din un sicrieș, dela capetul la vitei, de sub un clit de perne și de velințe frumoase, un rind de haine mîndre, numai în bibiluri și fluturi de aur și înțoli pe biata femeie cu ele în locul zdrențelor, pe când Ioan se depărtă bucurios dela această casă, dăbia liniștindu-și inima și mereu gândind cu recunoștință la căpitanul Gloanță și la sfaturile lui cele bune.

Când Ioan era acum în virful unui deal, din care se vedea în Rîmnicul-Vălcii, înderptul lui zări în flacări cărcăma cea blăstămată și un car ci boi venind în urma lui, încărcat cu toate ale gospodăriei și pe deasupra biata femeie din pivniță. (Va urma).

GLUME.

Culese dintr'un album:

»Banii împrumutați sînt ca vitejii noștri soldați; ei nu se dau înderț!».

Păstrarea cepei. Cepele se păstrează pentru iarnă într'un pod uscat și aeris, unde se pun în August rărite, ca să se poată sbici bine. La început se întorc în fiecare săptămână odată. La sfîrșitul lui Octomvrie se se curățe de coaja desfăcută, de frunzele uscate și de părțile stricate. Când începe gerul, punem cantități mai mici într'un sac, pe care-l șinem aproape de cuptorul cel cald. Cantitățile mai mari se pun într'un loc aeris, nu prea întunecat, unde se așează în grămezi până peste 1/2 m. înălțime, pe cari le acoperim, când dă gerul, cu paie sau fîn.

Știri economice.

Repausul la oficiile postale. Ministrul Hegedüs a dat un ordin, prin care de aci înainte în Dumineci și sîrbători și funcționarii de postă și telegraf din provincie să fie scutiți de o parte a lucrului, întocmai ca cei din capitală.

O nouă bancă românească. Sub firma »Greoviceana« institut de credit și de economii societate pe acțiuni, s'a înființat în Greovaț o nouă bancă românească cu capital social de cor. 20.000 (400 acțiuni à cor. 50). Director executiv este dl Ioan Epure, ear' membri în direcțiune d-nii: Vasile Pascu, Sofron Gacica, Dimitrie Adamovits, Vuici Păcală și George Balica.

Pe calea ferată de pe Someș au călătorit în Iunie 40.373 călători și s'au transportat 18.787 tone de marfă, pentru cari s'au încasat 135.926 cor. Venitele totale în prima jumătate a acestui an sînt de 700.105 cor.

La școala de meserii din Timișoara au fost înscriși 1066 învățacei, dintre cari numai 151 Maghiari. 420 elevi n'au putut fi trecuți în clasa superioară. Causa e limba, căci li-se propune numai în cea ungurească, pe care nu o cunosc.

Comerțul de mărfuri al Ungariei în prima jumătate a anului curent a fost de 17 mil. 457.545 m. m. la import și 29 mil. 369.713 la esport.

Viile în Moldova. Toate podgoriile din Moldova au fost atacate în mod violent de peronosporă.

Din această cauză recolta acestor podgorii e compromisă, ear' vinurile cari se vor obține vor fi de calitate inferioară.

Condițiile de primire în școlile de cadeți ces. și reg. au apărut în broșură separată și se pot procura cu prețul de 15 cr. dela »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu. Recomandăm părinților, ca și mai nainte, imbrățișarea pentru copiii lor a carierei militare. Fiind ultimul termen de petiționare pentru primirea în școlile militare 15 August n., să grăbească a-și procura broșura, care dă toate deslușirile necesare, avînd și formula-rul de petiție.

CRONICĂ.

Botez princiar. Duminecă a avut loc în castelul din Konopišt botezul nou născutei fiice a principelui moștenitor *Francisc Ferdinand*; mica principesă a primit numele de *Sofia Maria Teresia Francisca*. Nănașa a fost archiducesa *Maria Teresia*.

Escelența Sa Metropolitul Meșianu a trimis următoarea depeșă dlui S. Medean, protopop în Sebeșul-săsesc, drept răspuns la adresa ce 'i-au trimis-o meseriașii noștri întruniți acolo în ziua de 28 Iulie:

Arată meseriașilor noștri întruniți acolo mulțumita noastră pentru prețuita lor atențiune și binecuvântarea ce le-o implorăm dela cer. Meșianu, arhiepiscop.

Consistorul archidieceșan întrunit Mercuri în ședința plenară a ales de profesori la seminarul „Andreian” din loc pe d-nii: Dr. Vasile *Bologa*, directorul școlii civile de fete a „Asociațiunii”, Dr. George *Proca*, profesor seminarial în Arad și Nicolae *Vătășan*, profesor în Beregszász. Tot în ședința de azi consistorul a ales la postul de șef-contabil-esactor al averii archidieceșane pe dl Victor *Fincu*, contabil la banca „Luciașul” din Vârșeș.

Alegere de preot. Duminecă, în 21 Iulie s'a săvârșit alegerea de preot gr.-or. în comuna Crăciunelul-de-sus, traciul Cetatea-de-baltă. A fost ales clericul absolut *Iuliu Moldovan*, obținând 54 voturi față de teol. abs. Ioan Floca, care a întrunit 11 voturi.

Hymen. Tinărul *Aureliu Popa*, absolvent de teologie, își va sërba cununia cu d-șoara *Elena Popescu*, Duminecă, în 22 Iulie (4 August) a. c., în biserica gr.-ort. rom. din Zăbaț.

O jertfă a credinței deșerte. În Lele rămase la o casă numai nevasta cea tinără, care era grea, mergând toți cialalți la câmp. Niște Țigance se folosiră de privilegiu și intrară la nevestă, pe care atâta o inebuniră, până o înșelară într'o câmară, unde făcând un foc pe pământ o îndemnară să se învîrtească în jurul lui, până se va găta, căci atunci își va vedea viitorul. Țeranca a făcut întocmai, numai cât din cauza stării ei, a învîrtiturilor și a fumului a amețit, căzând pe foc. Hainele 'i-s'au aprins și până se sară câțiva din pușinii oameni, ce mai erau în sat, a murit. Într'aceea Țigancele adunaseră, ce putură, de prin casă, dar au fost prinse dimpreună cu întreagă laia.

Moarte din cauza unei muște. În Hallein, Austria, din cauza pișcăturilor de muște a murit zilele trecute o nevestă tinără, iubită de toți săracii comunei. Ea nu le-a băgat în seamă, până-ce a observat că 'i-se umflă fața. Atunci ohemă medicul, dar' a fost prea târziu, căci după un chin de câteva ore a murit.

Cine sapă groapa altuia.... Un preot de ai noștri, care are bunul obicei să predice, îi spălase pe parochieni într'o predică cu săpun de cărămidă. Acestia superați — pe nedreptul, firește — s'au hotărât, ca în Dumineca viitoare să nu meargă nici unul la biserică. Care n'a fost mirarea preotului, care auzise de toată treaba, și a oamenilor, când în Dumineca următoare se umplu biserica mai tare ca de alte-ori. Care fusese cauza? Fiecare a vrut să vadă mutra, ce o va face părintele, când se va vedea singur în biserică.

Și-a ucis bărbatul. În comuna Pomaz de lângă Budapesta s'a aflat într'o fântână cadavrul cărcimarului *Antoniu S. Căpățina* îi era zdrobită cu lovituri de topor. Din cercetările făcute numai decât, s'a dovedit, că cărcimarul spusese cu 2 zile înainte, că are să meargă la Pesta să facă niște cumpărături. În scopul acesta luase cu sine și libelul de depuneri, căci avea la o bancă 40.000 cor. Primpretorul a telegrafat numai decât la banca din Pesta, să oprească pe cel ce ar veni să scoată bani cu libelul lui A. Încă în seara aceea s'a dovedit, că libelul e la femeia celui ucis. Tot la ea s'a aflat și orologiul de aur al bărbatului. Stricată femeie trăia în relațiuni cu servitorul și ea se se scape de bărbat 'i-a ucis, având de gând să fugă după ridicarea banilor cu servitorul la America.

Bulgarii eară lucră. Comitetul macedonean și-a reînceput operațiunile. Pe la jumătatea lui Iunie 4 Bulgari s'au prezentat notabilului român *Toma D. Torbu*, din comuna Butun, districtul Vratza, cerându-'i în numele comitetului macedonean, să cumpere acțiuni de ale susnumitului comitet, în valoare de 1000 lei. *Toma Torbu* s'a supus. Câteva zile mai târziu, 'i-se ceru altă miie de franci, prin scrisoare. Nerăspunzând la ea, *Torbu* primi altă scrisoare, prin care era înștiințat că, dacă până la 28 Iunie nu dă suma cerută va fi asasinat. Nerăspunzând nici la această din urmă scrisoare, *Torbu* fu împușcat pe fereastă dimpreună cu un copil de 2 ani al nenorocitului. *Torbu* a fost transportat la spitalul din *Rahova*, ear' asasinii au fugit și n'au putut fi prinși, deși sunt bine cunoscuți în localitate.

Păziți-vă la țîrguri. Ni-se scorie: La țîrgul din D.-Sân-Mărtin vînduse un țeran 2 bivoleni cu 160 cor. Peste noapte s'a culcat la o cărcimă, dar' pe când dormea 'i-a tăiat cineva șerparul și 'i-a furat banii.

Muncitorii s'ecui din România au fost trimiși toți cu șupa peste graniță, neaflând de lucru pe acolo mai cu seamă din cauza, că mulți proprietari își fac lucrul câmpului cu soldați.

De-ale vremii. Pe pusta cea mare dela Dobrițiu e o secetă grozavă, încât s'au uscat sălcile și au secat mai toate fântănilor. Locuitorii sînt siliți să și țină caii și vitele în grajd, căci afară nu află nici hrană, nici apă.

În comuna *Peceneșca* de lângă *Medhadia* a fost o rupere de nori așa de grozavă, încât s'au surpat case, pomii au fost scoși din rădăcini și duși de valurile de apă. Multe familii au ajuns la sapă de lemn.

Între *Pancota* și *Tîrnova* (Arad) a trăsnet din senin. Fulgerul a lovit în niște lucrători dela tren, dintre cari doi au fost greu răniți.

În *Budapesta* au început să cadă oamenii leșinați pe stradă din cauza căldurii.

Căldurile cele mari din America continuă. Ferbințele, care pare a eși dintr'un cuptor de pâne, a pricinuit până acum moartea la cel puțin o sută de oameni pe zi. Animalele pătimesc mai mult decât oamenii. Apa e în unele locuri mai scumpă ca vinul. Economii, la cari le-au secat fântănilor, bălțile și rîurile din ținutul lor, plătesc la alții mai norocoși 50—100 dolari (240—480 cor.) pe săptămână pentru adăpatul vitelor lor. Sute de plugari săraci, cari nu și pot ajuta, se uită cu inima sfâșiată, cum le pier vitele din lipsa de apă. În unele state au încetat cu munca câmpului. Temperatura e de 40°, grade C. la umbră. Carnea s'a scumpit cu până la 25 bani de chlgr. Locuitorii săraci mănâncă numai carne afumată. Legu-

mele au niște prețuri, pe cari le pot plăti numai bogătanii. Pagubele pricinuite de aceste ferbințele se socotesc până acum ca întrecînd 1500 milioane de coroane.

După telegramele de astăzi, căldura începe a scăde.

Nouă biserică românească în Macedonia. După 20 de ani de luptă încordată dusă de bunii Români din *Moloviște*, după mai multe vărsări de sînge în sfântul locaș făcut din sudorile lor, în fine *Moloviștenii*, prin ei înșiși și prin marimonia Sultanului, au reușit să obțină în mod oficial recunoașterea limbii românești în biserică.

La 2 Iulie c. Esc. Sa Valiul *Abdul Kerim-Pașa*, guvernatorul din *Bitolia*, printr'un trimis special a invitat comunitatea română din *Moloviște* să vie la reședința spre a semna de primirea ordinului.

Bravii *Molovișteni* în număr de 60 se prezintă. Valiul, înainte de a remite ordinul ferman, a ținut să 'l cetească. În momentul când Valiul a terminat de cetit, Români s'au descoperă și ca dintr'un singur piept, un ura puternic a isbucnit să trăiască M. Sa Sultanul și preaiubitul nostru Valiu.

Dându-'i-se ordinul, Români s'au retrag dela palat.

După aceea pornesc câte doi călări spre comuna lor, cu lăutari în frunte.

În drumul până la *Moloviște* n'a rămas sat românesc să nu le ese înainte felicitându-'i.

Modelele de costume naționale la școlile normale de învățatori (preparandii) în România au fost fixate de către comisiunea instituită pentru acest scop. Comisiunea și-a terminat lucrările și le-a înaintat ministrului instrucțiunii publice. Ministerul a aprobat întocmai aceste lucrări. Pentru școlile normale din Iași, Galați și Bîrlad s'a admis un fel de uniformă; pentru școala din *Craiova* s'a admis un altfel de model; ear' pentru școlile din *București* și *Câmpulung* un al treilea model. Mantaua va fi aceeași pentru toate școlile, ear' celelalte piese de îmbrăcăminte vor diferi după regiuni.

Al cincilea. *Papa Leo XIII* este al cincilea între capii bisericii catolice în ce privește numărul anilor de domnie. Mai mult timp a purtat tiară *Pius IX*, 31 ani, apoi *Sf. Petru*, 25 ani, *Pius VI*, 24 ani și *Pius VII*, 23 ani, astfel, că *Leo XIII* acum trece în locul al pătrulea implinind deja 23 ani de domnie.

Pe calea ferată Sibiu—Turnu-roșu va circula deocamdată numai un tren încoace și încolo. Trenul din România sosește în stația *Turnu-roșu* la 1 oră 12 m. d. a., pleacă la 2 o. 19 m. și sosește în *Sibiu* la 3 o. 37 m. La haltele din *Turnu-roșu* și *Boița* e permisă numai suirea, nu și coborirea din tren. Din *Sibiu* pleacă trenul către România la 1 o. 14 m. d. a., sosește în *Turnu-roșu* la 2 o. 18 m. și în *Căneni* la 3 o. 15 m. d. a. La haltele din *Boița* și *Turnu-roșu* e permisă numai coborirea. Trenurile au legătură cu *Peatra-Olt*, *Vîrciorova* și *Budapesta*. Revisia pașapoartelor și a bagajului se face pe pământul României în *Căneni*, nefiind stația dela *Riu-Vadului gata*. Trenurile dela *Podu-Oltului* până la graniță înceată dela 1 August de-a mai circula.

Trăsnet. În 18 l. c. trăsnetul s'a descărcat în șura și grajdul parochului din *Selicea* (lângă *Turda*) prefăcînd în cenusă întreg edificiul, apoi 2 cară, o căruță și bucate multe. Paguba trece peste 1000 coroane.

Fundațiune. Fostul episcop al bisericeii noastre de aici, timp îndelungat, Aron Cârpenișan și soția sa Ana, la sfatul și stăruința parochiului nostru Romul Pop, au testat parochiei noastre șese parcele de moșie, cu menițiunea, ca după moartea lor să se vândă, capitalul eșit din vânzare să se fructifice și interesele să se capitalizeze timp de 20 ani, rezultatul servind de basă apoi la o fundațiune, al cărei venit să se întrebuințeze pentru înființarea bisericeii. Răposați fiind acum, ambii acești fericiți donatori, în sensul actului de donațiune, subscrișul comitet a licitat moștile testate, eșind din vânzarea lor și arândarea până la vânzare, frumusețea sumă de 1000 fl. (două mii coroane). În semn de pie memorie a acestor doi fericiți donatori, cari, de altfel s'au indus în dipticul cîșitorilor acestei sfinte bisericeii, — publicăm această nobilă faptă, deamă de urmat, implorând dela pronia divină fericirea vecinică asupra lor. Gârbova, în 13 Iulie 1900. *Comitetul parochial ori.*

Szilágyi Dezső, fost ministru de justiție în cabinetul lui Wekerle, a murit lovit de gută în Budapesta.

Nenorocire teribilă. Muncitorul Petru Galea din Remetea-timișană fiind ocupat pe moșia proprietarului de acolo eu despoirea de cucuruz, într'un moment nenorocit a ajuns cu brațul stâng în mașina minată cu electricitate. Neputându-se elibera de acolo, a fost tirat cu totul în mașină, care i-a măcinat întreg corpul. Oprindu-se mașina, ceilalți muncitori i-au cules corpul ca o masă de tot diformă. Galea era abia de 37 ani.

Relaxare de dări. Ministrul de finanțe *Lukács László* a dat o circulară, prin care direcțiunile financiare sînt îndrumate să facă cât se poate de mari îngăduiri de dare pentru toți aceia, cari au suferit pagube elementare (grindină etc.). Pagubele trebuiesc înștiințate în scris și vor fi constatate la fața locului de către esmii direcțiunii financiare.

Furt în Apoldul-de-sus. În noaptea spre 13 l. c. niște tâlhari au spart la prăvălia neguțătorului A. Glatz din Apoldul-de-sus și au furat dintr'o masă de seris 395 fl. Precum aflăm, hoțul a fost prins Marți noaptea în urma cercetărilor conducătorului dela institutul privat de detectivi din Sibiu și prin iscusința sergentului-major dela patrula de gendarmi din Mercurea, Francisc Bratean. Numele hoțului este Ioan Kirschlager, țeran și zidar.

Tuberculoza se poate vindeca. La congresul pentru tuberculoză, ce se ține în Londra, în ședința a doua, profesorul Bronardel a declarat mai presus de ori-ce îndoială, că tuberculoza se poate vindeca și a provocat pe medicii la cruciată în contra ei. El propuse, ca pretutindenea să se lățească cunoștința despre ființa acestei boale, ca astfel toți să conlucreze pentru *stîrpirea acestei plăgi a oamenilor.*

O crimă groaznică. Din *Bran* i-se scrie „Gaz. Trans.”, că în noaptea de 26/27 Iulie șese hoți au pătruns în casa primarului *Miron Tătoiu*, au rănit grav pe soția acestuia și pe el, au luat apoi mai multe hârtii de valoare, parale și cheile dela casa băncii „Persimonia”. Alarmați fiind vecinii, criminalii au fugit, ear' răniții au fost bandagiați de harnicul tinăr medic-doctorand *G. Stoian*, care nădăjduiește să scape de moarte pe nenorociții jăfuiți. Hoții sînt urmăriți și probabil vor fi prinși, de oare-ce doi dintre ei au fost recunoscuți de băiatul dlui Tătoiu, George, elev în gimnaziul din Brașov.

Convocări. Comitetul desp. »Sătmăru» al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» prin această convoacă adunarea cercuală pe 11 August 1901, în *Mezies* (Aranyos-Megyes) și invită cu toată onoarea pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesează de »Asociațiune» și doresc a sprigini cultura română.

— Adunarea cercuală ordinară a despărțământului Blaj al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român», se convoacă pe ziua de 4 August n. a. c. în Blaj, la orele 10 a. m., cu următorul
Spre orientare înseamnăm aci, că de acest despărțământ se țin următoarele comune:

Din cercul pretorial al Blajului: Mihaiț, Obregea, Bucerdea-grănoasă, Cisteiul-român, Crăciunelul, Blaj, Ciufud, Tiur, Veze, Mănărade, Lupu, Spătaș, Cenade, Cergăul-mic, Cergăul-mare, Beșințu, Ohaba, Colibi, Tău, Roșia-de-Seacăș, Tapu, Șoroștin, Broșteni

Din cercul pretorial al Aiudului: Peștelea, Căpuș, Mișcreac, Oenișoara, Uifalău, Tâmpăhaza, Săncraiu.

Din cercul pretorial al Hususăului: Petrișat, Iclod, Săncel, Pănade, Spini, Bia, Valea-Sasului, Săn-Miclăuș, Șona, Bălcaci, Jidvei, Chesler, Tăuni, Micăsasa, Lunca, Lodroman, Hususău, Glogoveț.

Și provisor și despărțământul Uioara.

— Adunarea gen. a despărțământului XXX. (Sighișoara) al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român», conform concludusului comitetului dela 14 Iunie a. c., se convoacă în orașul Sighișoara, pe Duminecă, la 29 Iulie a. c., orele 2 d. a., în biserica ortodoxă română din loc.

Tusa convulsivă (măgărească), una dintre boalele cele mai chinuitoare pentru copii, se zice, și-ar fi aflat și ea leacul. Noua doctorie este un preparat de chinină, inventat de Dr. T. Zangger, și are bun efect contra tusei convulsive.

Trenul Sibiu—Făgăraș. Schimbându-se taxele de bilete pe linia Sibiu—Făgăraș, ne comunică șeful stației de aici următoarea tarifă valabilă dela 1 Aug. n.:

Sibiu—Porumbacul-inf. cl. I.	1 c.	80 b.
» » » » II.	1 »	10 »
» » » » III.	— »	70 »
» Arpașul » » » I.	2 »	70 »
» » » » II.	1 »	70 »
» » » » III.	1 »	10 »
» Viștea-infer., Beșimbac, Sămbăta-infer. » I.	4 »	20 »
» » » » II.	2 »	60 »
» » » » III.	1 »	60 »
» Făgăraș, Beclean » I.	4 »	40 »
» » » » II.	2 »	60 »
» » » » III.	1 »	70 »
» Cărța rămâne prețul cel vechiu de bilete.		

Știri din piață. *Oradea-mare.* Grăul, m. m., cor. 13.60—14.20, sęcara cor. 12—13, orzul cor. 9.50—9.60, ovėsul cor. 13.40—14, cucuruzul cor. 10.20—10.60.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 chlg. cor. 7.65—8.25, bãnățenesu cor. 7.35—7.80, sęcără cor. 6.60—6.90, orz cor. 6—6.15, ovės cor. 6.60—6.95, cucuruz cor. 5.20—5.30.

Avis. După-cum se știe, mărfurile de parfumerie în România sînt foarte scumpe, pentru aceea ne ținem de dătorința a atrage atențiunea știm. cetitori, cari trec în călătoria d-lor și prin orașul acesta, asupra inseratului renumitei și cinstitei parfumerii Meltzer, dela care se pot aprovisiona cu parfumeriile de lipsă.

Concursuri bis. școl. Archidieceasa gr.-or. Sibiu. Parochiile din *Totoiu* (ppresb. Alba-Iulia) și *Bălan*, (ppresb. Unguraș). — Stațiunile învățătorești *Codlea*, *Cristian*, *Holbav*, *Șimon Moeciul-superior*, *Șirnea*, *Poiana-mărului*, *Rășnov* (ppresb. Zărnești), *Bătrâna*, *Roșcani*, *Lăpușul-infer.-Ohaba*, *Teiu*, (protopresb. Dobra), *Agârbiciu*, *Dărlous*, *Vorumloc* (ppresb. Mediaș), *Brașov* (Scheiu) 4 locuri, *Alun*, *Botiz*, *Boaș*, *Cerșor*, *Găunoasa*, *Hasdeu-Dobăca*, *Josani*, *Lălese*, *Nădășdia super.*, *Nandru-Vale*, *Ruda*, *Săncraiu*, *Hunedoara*, *Zlaști* (ppresb. Hațeg).

Archidieceasa gr.-cat. Blaj. Cu terminul de 20 August pentru ocuparea stațiunilor învățătorești din *Cicumandru*, *Acintiș*, *Cucerdea-rom*, *Tulghes*, *Șola* și *Roșia-montană*, — a celor cantor-învățătorești din *Posmuș*, *Uioara-de-sus*, *Petrilaca-rom*, *Futac*, *Săn-Paulul-ung.*, *Aiton*, *Dergea* și *Săcalul-de-Câmpie*, și a celor ambulante din *Ghirișul-român*, *Vajda-Cămăraș* și *Buda-veche-Deuș*, protopresb. *Dergea*, *Nireș*, *Tăud*, (ppresb. Almaș), *Pata* (ppresb. Cojocna), *Nădășelul-ung.* (Cluj), *Coșlar* (ppresb. Alba-Iulia), *Nirașteu* (ppresb. Murăș), *Mischiu*, *Tritul-super.* (ppresb. Turda), *Hersenii* (vic. Făg.)

Dieceasa gr.-cat. Lugoj. Stațiunile învățătorești din *Vișag*, *Ticvaniu-mic*, *Liget*, *Ghilad*, *Romos*, *S.-Nicolaul-mare*, *Hittiaș*, *Iscroni*, *Boufarul-sup.*, *Fărcădinul-sup.*, *Nevrincea*, *Greovaș*, *Chizdia* și *Petromani*. Terminul concursului e 20 August n. 1901.

Dieceasa gr.-or. Arad. Parochia *Valcani*. — Stațiunile învățătorești din *Apateu* (ppresb. Boroșineu), *Sarcia-română*, 2 posturi (ppresb. Comlos), *Bărsa*, *Berindea*, *Laz*, *Ramna*, *Roșia* (ppresb. Buteni), *Chislaca*, *Craiova* (ppresbiter. Beliu).

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Iuliu Moldovan, Spălnaca. Cartea costă 35 cr. + 3 cr. porto. O căpetați la dl W. Kraft, librăar Sibiu.

Dlul M. Chibelean. Pentru cărți bune școlare te adresează la librăria N. Ciurcu, Brașov. Cel mai bun gimnaziu e la Brașov. Dacă e prea departe, îl vei da în orașul cel mai apropiat.

Dlul Ilie Cleja, Bărsana. Formular de statute au publicat anii trecuți în „Foia P.”, pe care noi nu o mai avem.

Dlul Iuliu Curșianu, Cămpeni. Pentru anunțul d-tale să te adresezi la administrația foii, care-ți va comunica și taxa de inserat.

Dlul Rus Rusalin, Anina. Dacă v'e obligăți să susțineți singuri o parochie, n'aveți decât să subscrieți toți o rugare către Ven. consistor din Caransebeș.

Dlul Onica Lupan, Abrud. Ați mai fost în prăvălie până acum? Dacă nu, v'e primește numai ca învățăcel.

Dlor Toader Frenț și Nicoară Suciu, Somosheș. Jurnal = gazetă, evaporază se face aburi, gelatină = un fel de cleiu, disolvată = topită.

Dlul D. Domide, Rodna-nouă. Înaintează o rugare la direcțiunea »Albinei», care-ți va spune lămurit, căci la ea nu se plătesc tot un fel de interese.

Dlul R. Ribariu, Șag. »România musicală», București. Prețul abonamentului nu-l știm.

Dlul Ioan Corsalea, Ieni. Dacă copilul dela gimnaziu e sub 16 ani și pe d-ta te vor declara doctorii dela miliție, că ești așa de bolnav, încât nu poți lucra, încearcă, altminterlea nu.

Dlul C. F., S.-Cărtășoara. Îndată-ce s'ar mai obrăznic șeful, cereți cartea de plângeră (Panaszkönyv) și scrieți în ea (românește) nemulțumirea d-voastră. Direcțiunea dela Cluj îl va trage numai decât la răspundere. — D-ta te ține de loc. Dacă te improcesuează, du-ți martorii. Când vei cere punerea în posesiune, o poți face aceasta și numai cu gura, n'ai lipsă de scrisoare la judecătoria.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr**. Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: **Iosif Marshall**.

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY,

cel mai răspândit
și mai neescepționabil mijloc de cură în casă.
Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körút nr. 23.

Mijloc pentru curățirea dinților.
Spălându-și omul cel puțin de 3-ori pe
zi gura — dacă se poate și 5—6-ori —
cu apă stătută, în care se pune pe jumē-
tate Franzbranntwein de-al lui Brázay,
se țin gura și dinții curați și aceștia sânt
feriți de stricare. 12 2—52

Feriți-vă de imitațiuni.
Fiți cu atențiune la marca de apărare.
Se capetă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află
de vânzare următoarele tablouri, cari
fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului An- drei baron de Șaguna . . . cor. —.40
Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu . . . . . » —.40
Portretul profesorului Grego- riu Silași . . . . . » —.30
Prefectul Avram Iancu în frun- tea oștirii . . . . . » —.40
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului » —.30
Catedrala din Blaj . . . . . » —.60
Conferența națională dela 1894 » 3.—
Românii la Debrețin . . . . . » —.60

Vin bun, 4 buți,

din comuna Șoroștin, se află de vânzare.
Veadra cu 2 fl. Se vinde și numai o
bute. Doritorii să se adreseze la domnul
Ioan Ittu, [233 3—3
Șoroștin, u. p. Szász-Csanád.

Doi băieți

deștepți și din casă bună, se
primesc ca **invetăcei** la
[54] 3—3 **Ioan Têmpănar,**
mălestru curelar în Seliște.

Parfumeria Meltzer!

Unicul magazin în Transilvania pentru specialitățile de parfumerie.

Marfa, care se desface în proporții foarte mari, e totdeauna proaspătă
și ieftină, serviciul e prompt. Mare varietate în săpunăria medicală
și de toaletă, în parfumerie, bureți de spălat, perii de dinți și alte
articole pentru îngrijirea dinților, ape de cap, pomăzi și brilliantine,
pudre, feruri de ars pèrul ș. a. ș. a. 56 1—6

Schimbare de local.

Imi permit a anunța onoratului public, că locuința din strada Oanei,
dela Dragonerwache, 'mi-am strămutat-o în casa proprie

Strada Nouă nr. 12.

Totodată aduc la cunoștință, că în atelierul meu se află **gata** tot
felul de **încălțăminte pentru bărbați, femei și copil,** pe
lângă prețurile cele mai moderate.

Comande se efectuesc cu cea mai mare punctuositate.

Marfă solidă și ieftină.

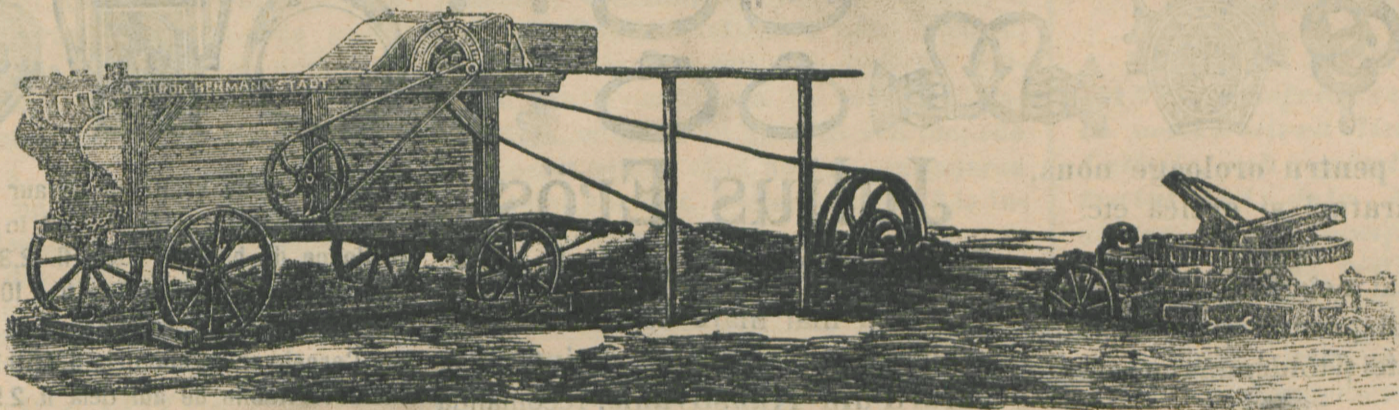
Pentru spriginul și încrederea și pe mai departe a publicului român,
atât din oraș, cât și dela sate, se roagă

Cu toată stima

Sibiu, în luna Iulie 1901.

Zaharie Aron,
măiestru cismar.

55 2—5

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, **Andrieu Török,** Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmblătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mână și
pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmblătit trifoiu practice, pentru mașini de îmblătit de tot felul de sisteme.

Venturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Moriște de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se
disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripteț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de venturat)
de diferite sisteme. Mori de pasat și de făină cu una, două și trei roate.

Teascuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de
sfărmat cucuruz, grape, mașini de sêménat, pompe etc. etc. 48 4—

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără perlool trafio pentru economie.

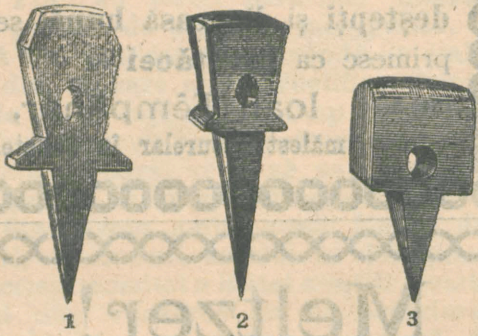
Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Cataloage ilustrate franco și gratis.

Reparaturi se efectuesc bine, ieftin și prompt.

CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.

Nicovale (ilăie) de coase,
cu garanție pentru fiecare bucată

Figura	1	2	3
1 buc. cor.	1.—	—96	—86

Cuți de coase
dela 12 bani în sus în deposit bogat.

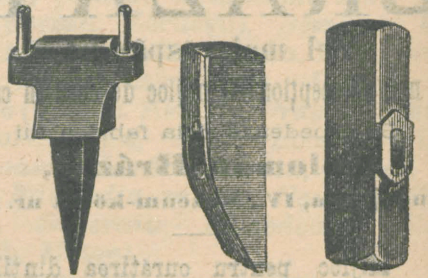

Lungimea	70	75	80	85	90 cm.
1 buc. cor.	1.60	1.60	1.60	2.—	2.—

Cumpărând 10 bucăți deodată, dau o bucată ca rabat.

Cu deosebire recomand:
Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —.40
Cuți vinești veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —.80

Contingentul de cumpărători al acestor cuți de Bergamo crește în continuu. Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

Nicovale (ilăie) de coase
figura 4 cu conducător de coasă
1 buc. cor. 1.90
Ciocane de coase, fig. 5 à 250, 300 grame
1 bucată cor. —.86 —.90
Figura 6 à 300 grame, 1 buc. cor. 1.—

Garanție pentru fiecare bucată. Adecă, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corespunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu 'mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

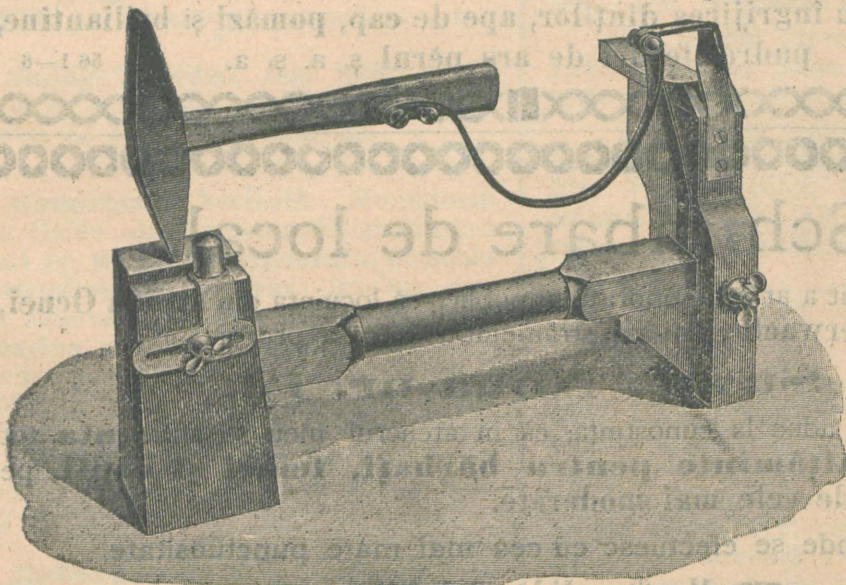
Aparat nou de bătut coasa.

Acest aparat are marele avantaj, că ciocanul, deși purtat de mână lovește totdeauna acurat pe același loc al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bâte coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte esată a tăriei fiecărei lovituri.

Nicovala se poate muta după-ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.— [43] 10—

Atelier pentru oroloage nouă,
reparaturi și optica etc.

Julius Erös,

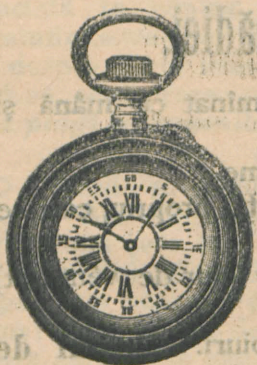
Sibiu, strada Cismădiei nr. 5.

Și cea mai neînsemnată comandă se esecută prompt și cu reînvoieră postei și totdeauna cu garanție.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericeale, argintării și aurării din Transilvania, recomandă ieftin și bun toate produsele ciasornicăriilor, juvaergiilor și opticilor.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco.

Cercei double veritabili de aur fl. 1.50.
Deșteptător dela fl. 1.60 în sus.
Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 în sus.
Oroloage de părete dela fl. 2.10 în sus.
Cercei veritab. de argint dela fl. —.50 în sus.
Cercei ver. de aur dela fl. 1.50 în sus.
Inele veritabile de aur dela fl. 2.50 în sus.
Lanțuri ver. de argint dela fl. 1.— în sus.
Inele veritabile de argint dela fl. —.50 în sus.

Nr. 183 A.
Orologiu de nichel remon-
toir, 50 mm., calitate bună
fl. 3.40, același de calitate
mai bună fl. 4.10, același
cu 3 copereminte tari fl.
4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.

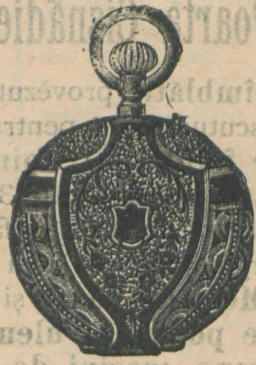
Nr. 194 A.
Orologiu de dame verit.
de argint cu coperemint
duplu fl. 6.75, același
cea mai fină calitate
fl. 10.—

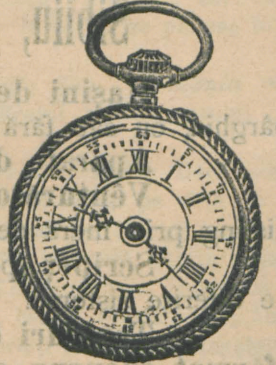
Nr. 200 A.
Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, 30 mm.
diametru, frumos gravat,
cu coperemint duplu fl.
20.—, același în cali-
tate mai bună fl. 30.—,
același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A.
Orologiu de domni remon-
toir de ruolz (Neusilber),
cu 3 copereminte tari și
frumoase, 50 mm., și esact
fl. 4.50, același în calitate
mai bună fl. 5.50, același
de argint fl. 6.75, același
de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.
Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, foarte
frumos fl. 20.75, același
foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A.
Orologiu de oțel negru,
frumos și cu garanție fl.
3.40, același cu mașinerie
foarte bună fl. 4.50, ace-
lași cu coperemint duplu
fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.